

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม
อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดร้อยเอ็ด

ทศปภัทรคุณ ชาติภักโร (ผู้วิจัย)

		๑
	37A5746089	371.8
		7334ค
		2557
Title: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม อำเภอวังน้ำเย็น		
ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาเขต		

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์ของนางสาวทศปภัทรคุณ ชาติภักโร
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาเขต

พฤษภาคม 2557

(ฉบับนี้ถือเป็นของส่วนกลางที่มอบให้แก่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

371.8
1334ค
26 ต.ค. 57

เลขทะเบียน	5746089
เลขเรียกหนังสือ	๓ 371.8 2334ค 2-1
วันที่	26 ต.ค. 57

พระปลัดวรุฒ อากาศโร (บุญไชยแสน)

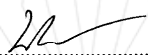

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มทร.
ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่น ไม่สมควร
ไปรื้อนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
กรกฎาคม 2557
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์
ของ พระปลัดวรุฒ อากาศโร (บุญไชยแสน) ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ดร.)

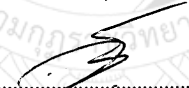

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.จ่านาง กมลศิลป์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ดร.สัมพันธ์ แก้วสมบัติ)

..... กรรมการ
(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ดร.)

..... กรรมการ
(ดร.จ่านาง กมลศิลป์)

..... กรรมการ
(ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี)

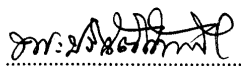

..... กรรมการ
(ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์)

หนังสืออ้างอิง

(REFERNCE BOOK)

ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(พระประยัติสารเวที, ดร.)

วันที่ 3 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557

5411205008: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์/จิตสาธารณะ

พระปลัดครูผ อากาศโร (บุญไชยแสน): คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด (DESIRABLE, CIVIC-MINDED ATTRIBUTES OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN THAWATBURI DISTRICT, ROI ET PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์: พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ป.ร.ด., จำนวน กมลศิลป์, ป.ร.ด. 94 หน้า., ปี พ.ศ. 2557.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 317 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .27-.94 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือ F-test

ผลการวิจัย พบว่า

- 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม
- 2) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูและผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ไม่แตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะของบุคลากรเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ ครูควรสร้างกิจกรรมเพื่อให้เกิดจิตสาธารณะ โดยสอดแทรกเข้าไปในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ ควรปลูกฝัง สร้างความตระหนักให้เด็กเกิดการซึมซับจากการปฏิบัติที่เป็นจิตสาธารณะของพ่อแม่ ครูและผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด และครูและผู้ปกครองควรเป็นผู้ฝึกฝนพัฒนาการให้แก่เด็กเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของจิตสาธารณะ

5411205008: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: DESIRABLE / CIVIC-MINDED ATTRIBUTES

PHRAPALADWARUT APAKARO (BOONCHAIKAN): DESIRABLE, CIVIC-MINDED ATTRIBUTES OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN THAWATBURI DISTRICT, ROI ET PROVINCE. ADVISOR COMMITTEE: PHRAKHRUWICHITPANYAPORN, Ph.D., CHAMNONG KAMONSIN, Ph.D., 94 P., B.E. 2014.

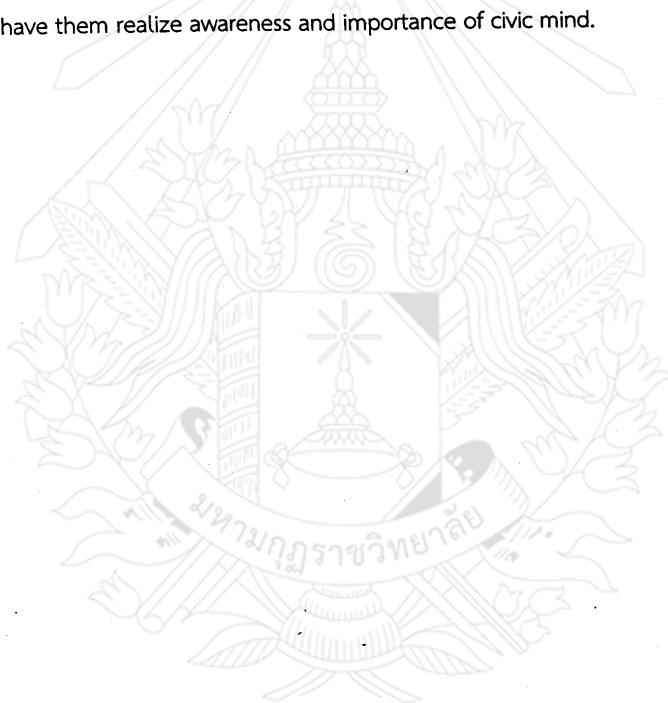
The objectives of this research were to: study desirable, civic-minded attributes of elementary school students in Roi Et province's Thawatburi district, to compare teachers' and student guardians' opinions on students' desirable, civic-minded attributes in the preceding district with variables of the former's genders, ages, and educational backgrounds, and make the study on the latter's desirable, civic-minded attributes here. The sampling group comprised teachers and Grade 4- 6 elementary school students' guardians in the above district, totaling 317 individuals in numbers. The tool used for conducting the research was rating scale questionnaires. The statistics utilized for data analyses encompassed percentage, mean and standard deviation, comparing pair differences by making use of t-test and F-test (One-way ANOVA).

Results of the research manifested the following findings:

1) Teachers' and student guardians' opinions on students' desirable, civic-minded attributes in the aforesaid district was rated 'high' in both the overall aspect and a single one. With a single aspect taking into consideration, the aspect with the highest mean was that of helping others with willing mind without hoping to get anything in return while the lowest one was participating in activities benefiting schools, communities and society.

2) The comparative results indicated that variables of teachers' and students guardians' ages and educational levels showed significant differences in students' desirable, civic minded attributes, with the statistical significance at .05 in both the overall aspect and the single one; whereas those of their genders had no different opinions on the latter's desirable, civic-minded attributes at all.

3) Personnel's suggestions on civic-minded attributes of elementary school students in Roi Et province's Thawatburi district were recommended in descending order of three frequencies. First, teachers should create activities so as to have students absorb civic mind by integrating it into core subjects, additional ones or learner development-oriented activities. Secondly, parents, teachers and close adults should implant and raise awareness to have their children/students absorb in practising civic mind-oriented role models. Finally, teachers and student guardians should train and develop students to have them realize awareness and importance of civic mind.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากทงมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์,ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และขออนุโมทนา ขอบคุณ ดร.จางง กมลศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไข อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขออนุโมทนาขอบคุณ ดร.สัมฤทธิ์ แก้วสมบัติ ประธานกรรมการ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์ และ ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี กรรมการ ที่กรุณา ให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบ แก้ไข รูปเล่ม และรูปเล่ม เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขออนุโมทนาขอบคุณ ดร.ประพิศ โบราณมูล เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นายเอี่ยม อามาตย์มุลตรี อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และ ดร.ลัดดาวัลย์ สิบจิต ครูชำนาญการพิเศษ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

ขออนุโมทนาขอบคุณ ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้ปกครองนักเรียนทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการให้ข้อมูลและการเก็บรวบรวม ข้อมูลจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

คุณประโยชน์อันพึงมีแก่การศึกษาคั่นคว้าวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีในส่วนของ การศึกษาคั่นคว้านี้แก่พุทธาริชน ผู้มีพระคุณทั้งมวล อุปัชฌาย์ ครู-อาจารย์ผู้เคยอบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ขอท่านทั้งหลายจงมีความสุข ความเจริญยิ่งในคุณงามความดีด้วยเทอญ

พระปลัดวรุฒ อากาศโร (บุญไชยแสน)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
ประกาศคุณูปการ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
คุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	6
คุณลักษณะเด็กและเยาวชนไทยที่พึงประสงค์.....	29
คุณลักษณะของนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.....	30
แนวคิดเกี่ยวกับจิตสาธารณะ.....	33
สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

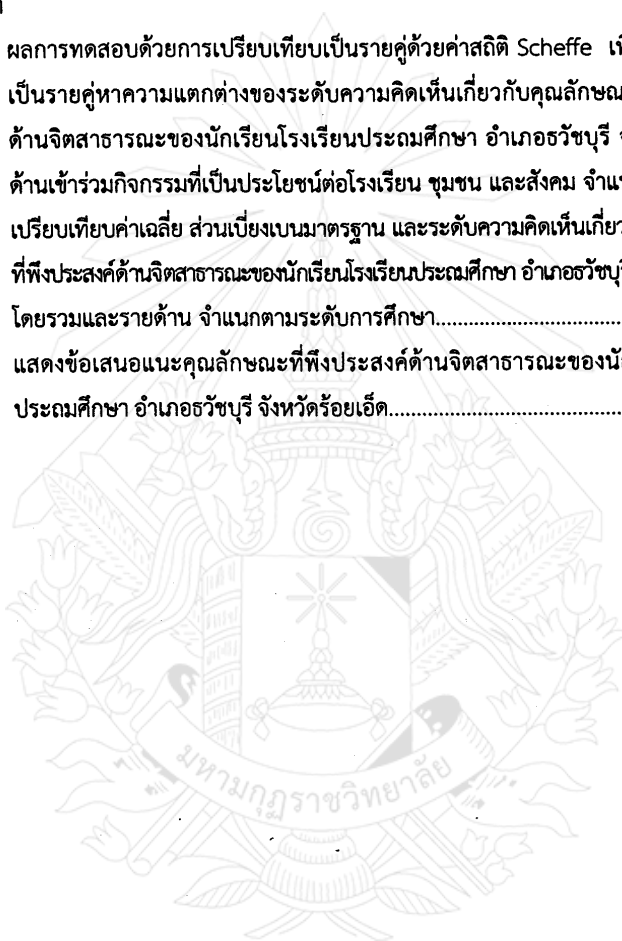
บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
สรุปผล.....	62
อภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	71
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย..	73
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
ภาคผนวก ง เครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	84
ภาคผนวก จ คำอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	89
ภาคผนวก ฉ แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	91
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	94

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
2	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา.....	50
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม และรายด้าน.....	51
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน โดยรวมและรายข้อ.....	52
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม โดยรวมและรายข้อ.....	53
6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	54
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	55
8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	56
9	ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติ Scheffe เพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่หาความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามอายุ..	57
10	ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติ Scheffe เพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่หาความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน จำแนกตามอายุ.....	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติ Scheffe เพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่หาความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม จำแนกตามอายุ.....	59
12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	60
13 แสดงข้อเสนอแนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด.....	61

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	43

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ ซึ่งกระแสการเร่งพัฒนา และสภาพเศรษฐกิจที่บีบรัด ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยให้เกิดการแข่งขัน มีค่านิยมทางวัตถุสูง เกิดการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวม ขาดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทำให้เกิดภาวะขาดสมดุลทั้งทางจิตใจและวัตถุ ดังนั้น ความสำคัญต่อส่วนรวมจึงลดน้อยลงทุกวัน ความสำนึกต่อส่วนรวมเป็นลักษณะหนึ่งของจิตสาธารณะ ซึ่งในปัจจุบันกำลังได้รับความสนใจอย่างยิ่ง เพราะจิตสาธารณะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาจิตใจให้เจริญตามทันเทคโนโลยี จิตสาธารณะ คือ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (ยุทธนา วรณปิติกุล, 2542, หน้า 181-183) พร้อมทั้งจะเสียสละและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีความปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคม (หฤทัย อาจปฐ, 2544, หน้า 103-104) ด้วยความเต็มใจ โดยพิจารณาจากความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นด้านการรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการทำกิจกรรมเพื่อสังคม เข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ด้านการรับรู้และตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมร่วมกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า จิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้หันมามองถึงประโยชน์ส่วนรวมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งร่วมมือกันพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ให้มีความสงบสุข และความพยายามในการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก โดยคนไทยต้องเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตัวบ่งชี้ คือ กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์

ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิต และการพัฒนาสังคม ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว ทักษะทางสังคม คุณธรรม จิตสาธารณะและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน รวมถึงการรู้จักรักษามูลค่าประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 45) และเพื่อความมั่นใจว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าวได้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในระดับสถานศึกษา จึงกำหนดไว้ในมาตรฐาน

การประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติ **การศึกษา** หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญกับการมีจิตสาธารณะ ที่เห็นแก่ประโยชน์ **ส่วนรวม** การรู้จักดูแลของส่วนรวม รวมถึงรู้จักการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ **ถ้าบุคคลมีจิตสาธารณะบกพร่อง** มีน้อยหรือขาดไป จะส่งผลกระทบต่อหลายระดับ ทั้งต่อตนเอง **ครอบครัว** องค์กร ชุมชนประเทศชาติ และมีผลต่อระดับโลกตามมา (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม, 2543, **หน้า 21**)

ในการปลูกฝังจิตสาธารณะนั้น ควรทำการปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก เพราะเป็นช่วงที่เด็ก **มีความไวต่อการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรม** วัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง เพราะเด็กยังเป็น “ไม้อ่อน ที่ตัดง่าย” **การปฏิบัติต่อเด็ก**อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กทั้งร่างกาย และโดยเฉพาะความเหมาะสมด้าน **พัฒนาการทางจิต**ใจของเด็ก จะเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ได้มาก **เพราะ**ในวัยเด็กจะสามารถเห็นความแตกต่าง สามารถคิดเปรียบเทียบ คิดแยกแยะวัตถุออกเป็นหมวดหมู่ **ขึ้นตอน** รู้สึกคิดโดยใช้การสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ เด็กจะเริ่มสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวแทนการ **สนใจตนเอง** (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2538 หน้า 77) ซึ่งถ้าเด็กได้รับการปลูกฝังจิตสาธารณะให้ **เป็นไป**ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม เมื่อเติบโตขึ้น จะทำให้สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของ **กระแสเศรษฐกิจ** และวัฒนธรรม อันจะส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุขกาย **สบายใจ** ตลอดจนเป็นบุคลากรที่ดี ที่เหมาะสม ของครอบครัว สังคม และประเทศชาติสืบเนื่องต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ **ของนักเรียน**โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็น **ประโยชน์**ต่อทุกฝ่าย และใช้เป็นผลการพัฒนาและส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักเรียนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา **อำเภอธวัชบุรี** จังหวัดร้อยเอ็ด

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึง **ประสงค์**ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม **เพศ** อายุ และระดับการศึกษา

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน **โรงเรียน**ประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

1.3.2 ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

1.3.3 ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ครู และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1,539 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ครู และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 317 คน

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็น 2 ด้าน ดังนี้คือ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 50)

- 1) ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน
- 2) ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

1.4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออรัญบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

1.5.4 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาและส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันไว้ ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ ในด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม บุคลิกลักษณะนิสัยที่ดีงาม

จิตสาธารณะ หมายถึง จิตที่คิดสร้างสรรค์ คิดดี ทำดี เพื่อส่วนรวม เพื่อสาธารณะโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านจิตสำนึก ได้แก่ 1) ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และ 2) ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

1) ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน หมายถึง การช่วยพ่อบุคคล ครู ทำงาน ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนได้รับความเดือดร้อน แบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อนที่ขาดแคลน ทำงานด้วยกระบวนกรกลุ่มอย่างเต็มใจ อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกายกำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน แบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินและอื่น ๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น และให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ไม่เอาเปรียบเพื่อนและเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

2) ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม หมายถึง การดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณอาคารเรียน บริเวณพื้นที่นอกอาคารที่ได้รับมอบหมาย เก็บขยะในโรงเรียน และชุมชน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และอาสาเพียงใดพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

1) เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น (1) เพศชาย และ (2) เพศหญิง

2) อายุ หมายถึง ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็นสามช่วงอายุ คือ (1) ต่ำกว่า 30 ปี (2) 30 – 50 ปี และ (3) 51 ปีขึ้นไป

3) ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็นสองระดับ คือ (1) ต่ำกว่าปริญญาตรี และ (2) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 2.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 2.2 คุณลักษณะเด็กและเยาวชนไทยที่พึงประสงค์
- 2.3 คุณลักษณะของนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับจิตสาธารณะ
- 2.5 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1.1 ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ความหมายของคุณลักษณะศึกษา

“คุณลักษณะศึกษา” เป็นคำที่แปลมาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “character education” ซึ่งมีความเกี่ยวข้องและคล้ายคลึงกับ “moral education” และ “virtue education” คำเหล่านี้มักจะใช้แทนกันและใช้ในความหมายเดียวกันในเชิงการจัดการศึกษาหรือกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลให้มีพฤติกรรมและความคิดที่ตรงตามอุดมคติที่สังคมพึงประสงค์ ความหมายของคุณลักษณะศึกษาที่ประมวลจาก Webster’s Ninth New Collegiate Dictionary (1991) Chicago Public Schools (1998) McBrien และ Brandt (1997) Educational Materials Center (2003) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่มุ่งพัฒนาความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมที่ดีในบุคคลเพื่อสร้างสรรค์สังคมที่ดีต่อไป นิยามข้างต้นชี้ให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนมีขอบข่ายครอบคลุมแนวคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และพฤติกรรม ตามกรอบของค่านิยม จารีต ประเพณี คุณธรรม ศีลธรรมตามหลักศาสนา มาตรฐาน กฎเกณฑ์และข้อบังคับต่าง ๆ ในสังคม ตลอดจนสภาพในอุดมคติที่ควรจะเป็นทั้งในระดับบุคคล คือ ในเด็กและเยาวชน ตลอดจนในระดับสังคมและประเทศต่อไป

คุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทย

คุณลักษณะที่ดีของคนไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดในมาตรฐานการศึกษาชาติคือ คุณธรรม และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยคนไทยต้องมีการดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วาจาสุจริต และมโนสุจริต สำหรับการวิจัยนี้ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านคุณธรรม คุณลักษณะด้านสังคม และคุณลักษณะด้านการเรียนรู้

1. คุณลักษณะด้านคุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นสภาพความดีงามในด้านต่างๆ และพากย์ดีสุดของคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พบว่าคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมี 4 ชุด ได้แก่

1.1 คุณธรรมที่เป็นปัจจัยแรงผลักดัน หมายถึง สภาพความดีงามที่ช่วยเร่งรัดให้กระทำการใด ๆ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เช่น ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความสามารถพึ่งตนเอง และความมีวินัย

1.2 คุณธรรมที่เป็นปัจจัยหล่อเลี้ยง หมายถึง สภาพความดีงามที่ช่วยเร่งรัดให้กระทำการใด ๆ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างต่อเนื่อง เช่น ฉันทะ ความรับผิดชอบ ความสำนึกในหน้าที่ และความกตัญญู

1.3 คุณธรรมที่เป็นปัจจัยเหนี่ยวรั้ง หมายถึง สภาพความดีงามที่ช่วยยึดประวิงหรือดักเตือนให้กระทำการใด ๆ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เช่น ความมีสติและรอบคอบ และความตั้งใจให้ดี

1.4 คุณธรรมที่เป็นปัจจัยสนับสนุน หมายถึง สภาพความดีงามที่ช่วยส่งเสริมให้กระทำการใด ๆ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เช่น ความเมตตา ความปรารถนาดีต่อกัน ความเอื้อเฟื้อต่อกัน ความไม่เห็นแก่ตัว ความไม่เอาเปรียบผู้อื่น ความอะลุ่มอล่วยถ้อยทีถ้อยอาศัย

2. คุณลักษณะด้านสังคม หมายถึง คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความมีกิริยามารยาท การปรับตัว ความตรงต่อเวลา ความสุภาพ การมีสัมมาคารวะ การพูดจาไพเราะ และความอ่อนน้อมถ่อมตน

3. คุณลักษณะด้านการเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหาความรู้ การทำความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความรักโรงเรียน และความรักการอ่าน (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร, 2543, หน้า 25)

2.1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่กำหนดขึ้นโดยพิจารณาจากสภาพของสังคม และการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งทำให้มีความจำเป็นต้องเน้นและปลูกฝังลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา และคุณธรรม อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงสงบสุขในสังคม ประกอบด้วย (ทิศนา แชนมณี, 2550, หน้า 5)

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

รักชาติ คำว่า ชาติ หมายถึง ประเทศ และแผ่นดินที่มีประชาชนยึดครอง มีเขตแดนหรืออาณาเขตที่แน่นอน มีการปกครองเป็นสัดส่วน มีผู้นำเป็นผู้ปกครองประเทศ และประชาชนทั้งหมดด้วยกฎหมาย ที่ประชาชนในชาตินั้น ๆ กำหนดขึ้น เช่น ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีอาณาเขต มีเนื้อที่ประมาณ 513,115 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 63 ล้านคน (พ.ศ.2553)

มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีศาสนาพุทธ เป็นศาสนาประจำชาติ มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณี เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติของตนเอง สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษเป็นเวลายาวนาน

ผู้ที่จะมีความรักชาติได้นั้น ต้องมีคุณธรรมประจำกาย วาจา ใจ คือ ความกตัญญู กตเวทิต์ หมายถึงผู้ที่รู้คุณของแผ่นดิน แล้วตอบแทนคุณแผ่นดิน ดังนั้นเราต้องรักชาติ คำว่า รักชาติ หมายถึง เราต้องรักษาแผ่นดินไทยอันเป็นแผ่นดินเกิด ที่บรรพบุรุษของไทยมีความทุกข์ยากลำบาก ต้องเสียสละเลือดเนื้อและชีวิต เพื่อปกป้องรักษาไว้ให้ลูกหลานไทย ได้มีแผ่นดินอยู่อาศัยมาจนถึงปัจจุบันนี้ เพราะฉะนั้นเราทุกคนต้องรักชาติ ช่วยกันปกป้องรักษาชาติไว้ ไม่ให้ोरราชศัตรูมารุกราน หรือมาทำร้ายทำลายด้วยประการใดๆ ก็ตาม พวกเราต้องต่อสู้ป้องกันแผ่นดินนี้ไว้ ด้วยเลือดเนื้อ และชีวิต

เพื่อให้ลูกหลานได้อยู่อาศัยต่อไป เราต้องทะนุบำรุงสร้างชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรือง ให้อยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุขสืบไป นี่คือ ผู้ที่รักชาติ

ผู้ที่ไม่รักชาติ หมายถึง ผู้ที่ไม่มีคุณธรรม ความกตัญญู กตเวที ประจํากาย วาจา ใจ เนรคุณต่อชาติ เช่น ขายชาติ ททรศต่อชาติ เป็นไส้ศึกให้อริราชศัตรู เข้ามาทำร้าย ทำลายแล้วยึดครองประเทศชาติ สร้างความแตกแยกให้คนในชาติ นำความเสื่อมเสียมาให้ประเทศชาติบ้านเมือง นี่คือ ผู้ที่ไม่รักชาติ

2) รักศาสนา คำว่า ศาสนา หมายถึง คำสอนขององค์พระศาสดาแต่ละพระองค์ เช่น

- ศาสนาคริสต์ คือ คำสอนของพระเยซูเจ้า
- ศาสนาอิสลาม คือ คำสอนของพระอัลลอฮ์ มีศาสดาชื่อมุฮัมมัด นับถือพระเจ้าองค์

เดียวคือพระอัลลอฮ์

- ศาสนาพุทธ คือ คำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
- ศาสนาอื่น ๆ ก็คือ คำสอนขององค์ศาสดาแต่ละพระองค์ตามศาสนาหรือลัทธิความเชื่อ

ของศาสนานั้น ๆ

ศาสนามีไว้เพื่ออะไร

- ศาสนาทุกศาสนามีไว้เพื่อสอนให้มนุษย์ละชั่วประพฤติดี
- ศาสนาพุทธ มีไว้เพื่อสอนให้มนุษย์ละชั่ว ทางกาย วาจา ใจ ให้ประพฤติแต่ความดี ด้วย

กาย วาจา ใจ แล้วชำระจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์ จากกิเลสทั้งสามอย่าง คือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ที่ครอบงำจิตใจให้หมดสิ้นไป

หลักของพระพุทธศาสนามีอะไรบ้าง หลักของพระพุทธศาสนา มีไว้เพื่อให้พุทธศาสนิกชนปฏิบัติตาม โดยแบ่งลำดับขั้นจากระดับต้นถึงระดับสูง ดังนี้

- ทาน
- ศีล
- สมาธิ
- ปัญญา

ทาน คือ การให้ แบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้

1) อามิสทาน คือการให้ทรัพย์สินเงินทองแก่ผู้ที่ควรให้เช่น พระภิกษุ สามเณร พ่อแม่ ครู อาจารย์ ผู้ยากจน และผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น (ให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ)

2) วิद्याทาน คือการให้วิชาความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด เพื่อให้สามารถนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว (ให้วิद्याทานด้วยความบริสุทธิ์ใจ)

3) อภัยทาน คือการให้อภัยสำหรับผู้ที่มีความประพฤติผิดพลาดบางครั้งบางโอกาส ด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม เราควรให้อภัย ไม่ถือโทษโกรธเคือง ไม่อาฆาตพยาบาทปองร้าย (ให้อภัยด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพื่อให้เขามีโอกาสกลับตัวกลับใจเป็นคนดีต่อไป)

4) ธรรมทาน คือการให้พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แก่ผู้อื่น เพื่อให้ละเว้นจากการทำความชั่ว แล้วทำความดีด้วยกาย วาจา ใจ และชำระจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์ จากกิเลสทั้งสามอย่าง คือความโลภ ความโกรธ ความหลง ให้หมดไปจากจิตใจ ให้ธรรมะ เป็นทาน เหนือการให้สิ่งใด ๆ (ให้ธรรมทานด้วยความบริสุทธิ์ใจไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ) (ทีศนา ขมมณี, 2550, หน้า 6-7)

ศีล คือข้องดเว้นจากการทำชั่วทางกาย วาจา (ไม่คุมถึงใจ ต้องมีคุณธรรมประจำใจ) ผู้ใดงดเว้นจากการทำความชั่วได้มาก กาย วาจา ก็จะสะอาดปราศจากความชั่ว ส่วนผู้ใดทำผิดศีลมาก กาย วาจา ก็จะมีมลทินมัวหมอง ไม่บริสุทธิ์ แล้วแต่ผู้ใดจะนำศีล หมวดใดมารักษากาย วาจา ให้สมควรแก่ตน ดังนี้

ศีล 5 (สำหรับพุทธศาสนิกชนทั่วไป)

ศีล 8 (สำหรับ อุบาสก อุบาสิกา)

ศีล 10 (สำหรับสามเณร)

ศีล 227 (สำหรับพระภิกษุ)

ในที่นี้จะขออธิบายถึง ศีล 5 และธรรม 5 ประการเท่านั้นซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ศีลข้อที่ 1 ปาณาติปาตา เวระมณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามทรมานสัตว์ ห้ามเบียดเบียนสัตว์

ธรรมประกอบศีลข้อที่ 1 มีเมตตา คือความรัก มีกรุณา คือความสงสาร

ศีลข้อที่ 2 อทินนาทานา เวระมณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

ห้ามลักทรัพย์ของผู้อื่นมาเป็นของตน

ธรรมประกอบศีลข้อที่ 2 มีสัมมาอาชีวะ ประกอบอาชีพสุจริต

ศีลข้อที่ 3 กามมุจิจฉาจารา เวระมณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

ห้ามประพฤติผิดในกาม ห้ามเป็นผู้สูสมกับสามีหรือภรรยาผู้อื่น

ธรรมประกอบศีลข้อที่ 3 มีความสำรวมในกาม พอใจในคู่ครองของตน

ศีลข้อที่ 4 มุสาวาทา เวระมณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

ห้ามพูดเท็จ หลอกลวง ห้ามพูดส่อเสียด พูดเพ้อเจ้อ พูดคำหยาบ

ธรรมประกอบศีลข้อที่ 4 มีสังขะ พูดแต่ความจริง พูดเรื่องที่ตีมีประโยชน์

ศีลข้อที่ 5 สุราเมรัยเมถุนา ปะมาทัฏฐานา เวระมณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

ห้ามดื่มสุรา เครื่องดองของเมา หรือเสพยาเสพติดให้โทษต่าง ๆ

ธรรมประกอบศีลข้อที่ 5 มีสติอันรอบคอบ ระลึกรู้ผิดชอบ ชั่วดี

สมาธิ สมาธิ หมายถึงการทำจิตให้สงบ มั่นคง อยู่ที่ใดที่หนึ่ง จิตเป็นนามธรรมมีหน้าที่คิด เหตุ **ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า** ทรงสอนให้ฝึกสมาธิ เพราะพระองค์ท่านรู้ว่าตามธรรมชาติจิตใจ **ของมนุษย์**มีกิเลส ความโลภ ความโกรธ ความหลง เป็นเครื่องปรุงแต่งจิตให้ฟุ้งซ่านอยู่ตลอดเวลา **พระองค์ท่าน**จึงทรงหาอุบายให้ใช้สติควบคุมจิตให้สงบ โดยการฝึกสมาธิ แล้วนำมาพิจารณาไตร่ตรอง **คำสอน** จนเกิดปัญญา ปัญญาคือความรอบรู้ รู้ทุกอย่าง ที่ได้มาจากการศึกษา มีทั้งปัญญาทางโลก **และปัญญาทางธรรม**

ปัญญา คือความรู้ หรือความรอบรู้ ที่ได้มาจากการศึกษามีอยู่ 2 อย่างด้วยกัน ดังนี้

1) ปัญญาทางโลก คือการศึกษาหาความรู้จากโรงเรียน หรือสถานศึกษาต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม **ที่สัมผัสได้** เช่นการเรียนรู้เรื่องต้นไม้ พืชชนิดต่าง ๆ การเรียนรู้ ดิน ฟ้า อากาศ หรือเชื้อโรค การ **เรียนรู้เรื่องช่างฝีมือ** และศิลปะ เป็นต้น เพื่อนำมาประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว หรือสร้าง **ความเจริญรุ่งเรือง**ให้กับประเทศชาติบ้านเมือง ถ้าท่านได้ศึกษาอย่างละเอียดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ท่าน **ก็จะเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ** ในเรื่องนั้น ๆ ที่ทางโลกเรียกว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญ ใน **แต่ละสาขาอาชีพ** นี้คือ “ปัญญาทางโลก”

2) ปัญญาทางธรรม คือการเรียนรู้จากคำสอนของ **องค์สมเด็จพระสัมมา สัมพุทธเจ้า** ซึ่ง **พระองค์ทรงสอน**ให้เรารู้จักตัวเองว่า อะไรเป็นรูป อะไรเป็นนาม เช่นตัวตนของเรา ประกอบไปด้วย **ธาตุ 4 (ดิน น้ำ ลม ไฟ) ชั้น 5 (รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ)** เป็นต้น

พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสรู้แจ้งเห็นจริง ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต จึงทรงวางหลัก **พระพุทธศาสนาไว้ 4 ประการ** คือ ทาน ศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อให้มนุษย์ได้ประพฤติปฏิบัติตาม **พระองค์ท่าน** ตรัสสอนให้มนุษย์ ให้ทาน นำศีลมารักษา กาย วาจา เจริญสมาธิและวิปัสสนา เพื่อให้ **เกิดปัญญา** จะได้มีคุณสมบัติทั้ง 4 ประการ ติดตัวตามตนไปในชาติหน้าหรือชาติต่อ ๆ ไป เมื่อไปเกิด **เป็นมนุษย์อีก**จะส่งผล ให้มีฐานะร่ำรวย มีรูปร่างหน้าตาสวยงาม และมีปัญญาคือ อันจะเกื้อหนุน **เอื้ออำนวย**ให้สามารถปฏิบัติธรรมในขั้นสูงขึ้นไป จนรู้แจ้งเห็นจริงตามพระองค์ท่าน

เราต้องรัก และเคารพนับถือ **บูชาพุทธศาสนา** เพราะพระพุทธเจ้า องค์ศาสดา ทรงมีพระ **มหากรุณาธิคุณ พระบริสุทธิคุณ พระปัญญาธิคุณ** หมายถึง พระพุทธองค์ทรงมีความสงสารสรรพสัตว์ **ทั้งโลก** ด้วยความบริสุทธิ์ใจ และมีปัญญาเป็นเลิศ รู้แจ้งเห็นจริงในสังขาร พระพุทธองค์จึงมีคำสอน **มากมาย** ถึง 84,000 พระธรรมขันธ์ เพื่อเป็นอุบายให้มนุษย์นำมาประพฤติปฏิบัติตามให้ทุกคนเป็นคน **ดี มีความเป็นอยู่อย่างสุขสบาย** ถ้าผู้ใดประพฤติปฏิบัติตามจนกิเลส ความโลภ ความโกรธ ความหลง **หมดไปจากจิตใจ** เข้าสู่แดนวิมุตหลุดพ้น ไม่ต้องมาเวียนว่าย ตาย เกิด อีกต่อไป

ผู้ที่รักศาสนา ต้องมีคุณธรรมประจำกาย วาจา ใจ คือ มีความกตัญญู กตเวที ต่อพระองค์ **ท่าน** โดยการประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมคำสอนด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพื่อให้รู้แจ้งเห็นจริงในสัง

ธรรมตามพระองค์ท่าน แล้วนำคำสอนที่รู้ตามไปสอนให้ผู้อื่น ละชั่วประพฤติดี และชำระจิตใจให้สะอาดปราศจากเครื่องเศร้าหมอง คือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง เราจึงต้องเคารพนับถือบูชา พระพุทธศาสนา และทะนุบำรุงให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อไป **นี่คือ ผู้ที่รักศาสนา**

ผู้ที่ไม่รักศาสนา หมายถึง ผู้ที่ไม่รัก เคารพนับถือ บูชา พระพุทธศาสนา และพระพุทธเจ้า ไม่ประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมคำสอน ของพระองค์ท่าน ไม่ละชั่วประพฤติดี ไม่ชำระจิตใจให้สะอาดปราศจากกิเลส ปลปล่อยให้ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ครอบงำจิตใจ ไม่มีการให้ทาน ไม่นำศีล และธรรม มารักษา กาย วาจา ใจ ให้สะอาด ไม่เจริญสมาธิเพื่อให้จิตสงบ ไม่วิปัสสนา คือไม่นำพระธรรมคำสอน มาพิจารณาเพื่อให้เกิดปัญญา ที่จะเอาชนะกิเลสทั้ง 3 อย่างได้ จึงเป็นผู้ที่มีความโลภ คือ มีความอยากได้ไม่มีที่สิ้นสุด มีความโกรธ คือ ความไม่พอใจ ความอาฆาต พยาบาท ปองร้าย มีความหลง คือความเข้าใจผิด มีความรักใคร่พอใจในสิ่งต่าง ๆ คิดว่าจะมีความสุข แท้ที่จริงแล้วความโลภ ความโกรธ ความหลง ล้วนแล้วแต่เป็นเหตุของการเกิดทุกข์ทั้งสิ้น ไม่เคารพนับถือ เหยียบย่ำทำลายและอาศัยศาสนาหากิน ให้เกิดความเสื่อมเสีย ต่อด้านหรือบิดเบือนคำสอนของพระพุทธองค์ ให้พุทธศาสนิกชนเกิดความเสื่อมศรัทธา ต่อพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง **นี่คือ ผู้ที่เนรคุณไม่รัก ไม่นับถือ ในพุทธศาสนา**

3) รักพระมหากษัตริย์ คำว่า พระมหากษัตริย์ หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน ผู้เป็นพระประมุข (ผู้เป็นใหญ่) ของประเทศ มีหน้าที่ ปกครองประชาชนพลเมืองในประเทศนั้น ๆ ให้อยู่ดีมีสุข ตามกฎหมาย ตามครรลองคลองธรรม จารีตประเพณีวัฒนธรรม ของชาตินั้น ๆ เช่นประเทศไทย มีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นพระประมุข ทรงปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม ตามทศพิธราชธรรม

ทศพิธราชธรรม หมายถึง จริยวัตรที่พระเจ้าแผ่นดินทรงประพฤติเป็นหลักธรรม ประจำพระองค์หรือคุณธรรมผู้ปกครองบ้านเมืองที่ดี มี 10 ประการ ดังนี้

(1) ทาน คือ การให้ ให้เป็นประจำเป็นปกติ เช่น ให้อำมิสทาน ให้วิทยาทาน ให้อภัยทาน และให้ธรรมทาน

(2) ศีล คือ การรักษา กาย วาจา ให้เรียบร้อย หมายถึงการงดเว้นจากการทำความชั่วทางกาย ทางวาจา

(3) บริจาค คือ ความเสียสละ หมายถึงการสละทรัพย์สินเงินทอง เป็นบางครั้งบางคราว เมื่อมีความจำเป็นเช่นบริจาคเงินสร้างสาธารณประโยชน์ หรือบริจาคเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นต้น

(4) อาชชวะ คือ ความซื่อตรง หมายถึง ประพฤติตรงไม่เออนเอียงไปฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เช่น ซื่อตรงต่อหน้าที่ซื่อตรงต่อตนเอง ไม่ทุจริตคดโกง เป็นต้น

(5) มัททวะ คือ ความอ่อนโยน หมายถึง มีกิริยาวาจานุ่มนวล

(6) ตบะ คือ การข่มกิเลส หมายถึง ระวังยับยั้งกิเลสไว้ ไม่ยอมเป็นทาสของ ความโลภ
กามโกรธ ความหลง

(7) อักโกธะ คือ ความไม่โกรธ หมายถึง การให้อภัย ไม่ถือโทษโกรธเคือง ไม่อาฆาต
สาบาทปองร้าย

(8) อวิหิงสา คือ ความไม่เบียดเบียน หมายถึง การมีจิตใจ โอบอ้อมอารี ช่วยเหลือเมื่อ
๗ ไม่สร้างความทุกข์ ความเดือดร้อนให้กับผู้ใด

(9) ชันติ คือ ความอดทน หมายถึง อดทนต่อความเหนื่อยยากลำบาก ทั้งกาย ทั้งใจ เพื่อ
ประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติบ้านเมือง

(10) อวิโรธนะ คือ ความไม่คลาดเคลื่อนจากธรรม หมายถึง ความไม่ประมาท ประพฤติ
ปฏิบัติถูกต้องตาม ครรลองคลองธรรม

ในปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชา ทรงเป็น
พระมหากษัตริย์ ผู้ประเสริฐยิ่ง ซึ่งพระองค์ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ ทรงมีเมตตา กรุณา ต่อพสกนิกร
ชาวไทยอย่างหาที่สุดมิได้ ทรงปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม ทรง
ยึดหลักทศพิธราชธรรม นำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของ
ปวงชนชาวไทย นำความเจริญรุ่งเรืองความผาสุกมาสู่พสกนิกรถ้วนหน้า นอกจากนั้นพระองค์ท่านทรง
พระปรีชาสามารถจนเกียรติประวัติเลื่องลือไกลหาที่สุดมิได้ เป็นที่ประจักษ์แก่นานาชาติอารยประเทศทั่ว
โลก นำชื่อเสียงเกียรติยศ มาสู่ประเทศไทยอย่างยิ่งใหญ่

ผู้ที่รักพระมหากษัตริย์ได้ ต้องมีคุณธรรมประจำกาย วาจา ใจ คือ ความกตัญญู กตเวทิตะ
รัฐคุณและตอบแทนบุญคุณของพระองค์ท่าน ด้วยชีวิตจิตใจที่บริสุทธิ์ เพราะฉะนั้น เราต้องรักพระมหากษัตริย์
นับว่าเราชาวไทยทุกคนมีความภาคภูมิใจที่ได้เกิดมาใต้ร่มพระโพธิสมภาร มีความเป็นอยู่อย่างร่มเย็น
เป็นสุข มีความรู้สึกสามัคคีกลมเกลียว รวมน้ำใจไทยทั้งชาติให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ประพฤติตนเป็นคนดี
เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล และถวายความจงรักภักดี ปกป้องพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และ
ราชบัลลังก์ นี้คือผู้ที่รัก “พระมหากษัตริย์”

ผู้ที่ไม่รักพระมหากษัตริย์ หมายถึง ผู้ที่ ไม่มีความจงรักภักดี ไม่มีความเคารพ นับถือต่อ
สถาบันพระมหากษัตริย์ คิดทำร้ายทำลาย จาบจ้วงล้วงละเมิด หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ และยุยง
ส่งเสริมให้ผู้อื่นทำตาม รวมไปถึงเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ ข้าราชการทหาร ตำรวจ บาง
คน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ แต่กลับปล่อยปะละเลย ไม่ดำเนินการยับยั้ง หรือปราบปรามจับกุม ผู้กระทำความ
ผิดดังกล่าว และยังปล่อยให้มิชอบการ ดำเนินการเพื่อล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินการ
อย่างต่อเนื่อง โดยเพียงเพื่อให้กลุ่มบุคคลบางกลุ่มหรือกลุ่มของตนเอง ได้ผลประโยชน์และมีอำนาจ
โดยมิชอบธรรม ไม่ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์และราชบัลลังก์ ดังที่ได้กล่าวถวายคำสัตย์ปฏิญาณ

๕ เพราะขาดคุณธรรม คือ ไม่มีสัจจะ ไม่มีความกตัญญู กตเวที ไม่รู้คุณ และยังไม่เคารพต่อพระองค์
ท่าน นี้คือ ผู้ที่ไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

สถาบันทั้ง 3 สถาบันนี้ มีบุญคุณต่อเราอย่างใหญ่หลวง เช่น ชาติ คือ แผ่นดินที่เราอยู่อาศัย
ศาสนา คือ คำสอนของพระพุทธเจ้า สอนให้เราเป็นคนดี พระมหากษัตริย์ คือ ผู้ปกครองบ้านเมืองโดย
ธรรม เพื่อความสงบสุขของพสกนิกรชาวไทย เราต้องรักชาติ รักศาสนา รักพระมหากษัตริย์ ด้วยใจอัน
บริสุทธิ์ จะได้อยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุข

ผู้ที่ไม่รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดูหมิ่นเหยียดหยาม เหยียดขี้ข้าทำลาย ประณามให้
เกิดความเสื่อมเสีย แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นคนชั่ว จะอยู่อย่างทุกข์ทรมานตลอดไป
(พินา เขมมณี, 2550, หน้า 8-12)

2. ชื่อสัตย์สุจริต

ความชื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ผู้ที่มีความประพฤติตรงต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ มี
ความจริงใจ ไม่มีความลำเอียง ไม่ทุจริตคดโกง ทั้งทางตรงและทางอ้อม รู้หน้าที่การงานของตนเอง
ปฏิบัติเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ผู้ที่มีความชื่อสัตย์สุจริตได้ ต้องมีคุณธรรมประจำ ภาย วาจา ใจ คือ

- 1) มีสัจจะ หมายถึง การคิด การพูด การทำแต่ความจริง
- 2) มีความเป็นธรรม หมายถึง มีใจเป็นกลาง
- 3) ไม่มีอคติ หมายถึง ไม่มีความลำเอียงเข้าข้างใดข้างหนึ่ง

1) ผู้ที่มีสัจจะ คือผู้ที่มีความจริงใจ ชื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น เช่น จะคิด จะพูด จะทำ สิ่ง
ใดก็ต้องทำสิ่งนั้นให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สิ่งนั้นต้องเป็นความจริง มีประโยชน์กับตนเองผู้อื่น และ
ส่วนรวม จะประกอบกิจการใดๆ ก็มีความจริงจัง จริงใจ ต่อเนื่อง มีความชื่อตรงต่อเวลาต่อหน้าที่ มี
ความชื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริตคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม มีความประพฤติดีทั้งกาย วาจา ใจ ไม่
สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง ผู้อื่น องค์กร สังคม และประเทศชาติบ้านเมือง

2) มีความเป็นธรรม เป็นผู้ที่มีเหตุผล รู้ผล รู้ผิด รู้ถูก รู้ชั่ว รู้ดี เข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ ย่อม
ทำถูกบ้าง ผิดบ้าง เพราะมีสติปัญญาแตกต่างกัน ผู้ที่มีใจเป็นกลาง ต้องส่งเสริมสนับสนุน ผู้ที่ทำถูกทำ
ดีแล้วให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป และให้โอกาสผู้ที่ทำผิดทำชั่ว โดยช่วยอบรมสั่งสอน ให้ปรับปรุงแก้ไข
ตนเอง ให้ละชั่วประพฤติดี ใครผิดก็ว่าไปตามผิด ใครถูกก็ว่าไปตามถูก นี้คือ คุณสมบัติของ ผู้ที่มี
คุณธรรมประจำใจ คือ “ความเป็นธรรม”

- 3) ไม่มีอคติ หมายถึง ไม่มีความลำเอียง 4 ประการดังนี้

- 1) ไม่ลำเอียงเพราะรัก
- 2) ไม่ลำเอียงเพราะเกลียด
- 3) ไม่ลำเอียงเพราะกลัว

4) ไม่ลำเอียงเพราะโง่เขลา

ผู้ที่มีอคติ คือมีความลำเอียง หรือความเอนเอียง เข้าข้างใดข้างหนึ่ง ไม่เป็นกลาง ไม่มีความยุติธรรม

- 1) ไม่ลำเอียงเพราะรัก หมายถึง คนที่เรารักทำความผิดเราก็ต้องตัดสินว่าผิด คนที่เรารักทำถูกเราก็ตัดสินว่าถูก เพราะมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น
- 2) ไม่ลำเอียงเพราะเกลียด คนที่เราเกลียดทำถูกเราต้องตัดสินว่าถูก คนที่เราเกลียดทำผิดเราก็ต้องตัดสินว่าผิด เพราะมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น
- 3) ไม่ลำเอียงเพราะกลัว ผู้ที่มีอำนาจทำผิด เราก็ต้องตัดสินว่าผิด ผู้ที่มีอำนาจมีอิทธิพลทำถูกเราก็ต้องตัดสินว่าถูก เพราะมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ไม่เกรงกลัวอำนาจอิทธิพลใดๆ
- 4) ไม่ลำเอียงเพราะโง่เขลา ผู้ใดที่กระทำความผิด เราต้องใช้สติปัญญาพิจารณาให้รอบคอบ ไม่หุนเหินเชื่อคนง่าย ไม่ตัดสินคดีความด้วยความโง่เขลาเบาปัญญา ต้องมีความเป็นธรรม เป็นกลาง และซื่อสัตย์ต่อตนเองและหน้าที่ของตน

ผู้ที่มีคุณธรรมดังที่กล่าวมาแล้วนี้ คือ มีสัจจะ การคิด การพูด การทำแต่ความจริง มีความเป็นธรรม คือ มีใจเป็นกลาง ไม่มีอคติ คือ ไม่ลำเอียงเข้าข้างใดข้างหนึ่ง ผู้ที่มีคุณธรรมทั้ง 3 อย่างนี้ จะเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อหน้าที่การงาน ต่อองค์กร ต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ส่วนผู้ที่มีอคติ คือมีความลำเอียงหรือเอนเอียง เข้าข้างใดข้างหนึ่ง ไม่มีความเป็นธรรม ไม่มีความเป็นกลาง

- 1) ลำเอียงเพราะรัก คือคนที่ตนรักทำผิดก็ตัดสินว่าถูก
- 2) ลำเอียงเพราะเกลียด คนที่ตนเกลียด ทำถูกก็ตัดสินว่าผิด
- 3) ลำเอียงเพราะกลัว ผู้ที่มีอำนาจมีอิทธิพลทำความผิดก็ตัดสินว่าถูก
- 4) ลำเอียงเพราะโง่เขลา จะตัดสินปัญหาใดๆก็ผิด เพราะเป็นคนหุนเหินเชื่อคนง่าย ไม่มีสติปัญญา ไม่มีคุณธรรม ตัดสินปัญหาต่างๆด้วยอารมณ์ ไม่มีเหตุผล ไม่มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ หน้าที่ การงาน ไม่มีความจริงใจต่อตนเอง และผู้อื่น ทำให้สังคมเสื่อมโทรม ไม่ควรเคารพนับถือ ไม่ควรคบค้าสมาคม นี่คือ ผู้ที่ขาดคุณธรรมทั้ง 3 อย่าง (ทศนา ขมมณี, 2550, หน้า 13-14)

3. มิวินัย

มิวินัย หมายถึงผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎระเบียบที่ตั้งไว้ให้ปฏิบัติตาม เช่น วินัยของพระพุทธรศาสนา ของสถาบัน องค์กร สังคม และประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ และตั้งใจมั่นในระเบียบแบบแผนข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ รวมถึงการมิวินัยทั้งต่อตนเอง และสังคม วินัย คือ ข้อบังคับให้ปฏิบัติตาม ระเบียบแบบแผน ที่สถาบัน และองค์กรต่าง ๆ ได้กำหนดไว้

ผู้ที่จะมีวินัยได้นั้นต้องมีคุณธรรมประจำ กาย วาจา ใจ ต้องปฏิบัติตามคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า คือ สุจริต 3 ได้แก่ กายกรรม 3 วจีกรรม 4 มโนกรรม 3

- 1) ประพฤติชอบทางกาย เรียกว่า กายสุจริต
- 2) ประพฤติชอบทางวาจา เรียกว่า วจีสุจริต
- 3) ประพฤติชอบทางใจ เรียกว่า มโนสุจริต

1) กายกรรม 3 หมายถึงกายสุจริต คือ (1) เว้นจากการฆ่าสัตว์ (2) เว้นจากการลักทรัพย์ (3) เว้นจากการประพฤติผิดในกาม (เป็นชู้กับสามีภรรยาผู้อื่น)

2) วจีกรรม 4 หมายถึง วจีสุจริต คือ (1) เว้นจากการพูดเท็จ (โกหกหลอกลวง) (2) เว้นจากการพูดส่อเสียด (3) เว้นจากการพูดคำหยาบ (4) เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ

3) มโนกรรม 3 หมายถึง มโนสุจริต (ใจ) คือ(1)ใจไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่น (2)ใจไม่อาฆาตพยาบาทปองร้ายผู้อื่น (3)ใจมีความเห็นชอบตามครรลองคลองธรรม

ผู้ที่มีคุณธรรมทั้ง 3 อย่างนี้ เป็นคุณธรรมที่สร้างให้ผู้นั้นมีนิสัยที่ดี มีระเบียบวินัยประจำกาย วาจา ใจ เขาจะไม่ประพฤตินอกทางกาย ทางวาจา ทางใจ เรียกว่าเป็นผู้ที่มีกาย วาจา ใจ อันบริสุทธิ์ เมื่อมีความบริสุทธิ์แล้ว เขาจะไปอยู่ ณ ที่ใด สถานศึกษา สถาบัน องค์กร สังคม และประเทศใดๆ ในโลกนี้ เขาสามารถปฏิบัติตามขอบเขตกฎระเบียบแบบแผน ข้อบังคับอย่างเต็มที่ และตั้งใจปฏิบัติอย่างจริงจัง จริงจ้ง และต่อเนื่องได้อย่างสมบูรณ์ เพราะเขามีคุณธรรมประจำใจซึ่งต่างกับผู้ที่ขาดคุณธรรมทั้ง 3 อย่าง คือ

1) ประพฤติผิดทางกาย คือฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ หรือทุจริตคดโกง ประพฤติผิดในกาม (เป็นชู้กับสามีภรรยาผู้อื่น)

2) ประพฤติผิดทางวาจา คือพูดเท็จโกหกหลอกลวง พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ และพูดเพ้อเจ้อ

3) ประพฤติผิดทางใจ คือ ใจคิดโลภอยากได้ของผู้อื่น ใจคิดอาฆาตพยาบาทปองร้ายผู้อื่น ใจมีความคิด เห็นผิดจากครรลองคลองธรรม ไม่มีคุณธรรมประจำใจ จึงเป็นผู้ที่ขาดระเบียบวินัย ย่อมทำผิดคิดชั่วได้ทุกอย่าง บุคคลเหล่านี้จะไปอยู่ในสถานศึกษา สถาบัน องค์กร สังคม ประเทศใด ก็ไม่สามารถประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยของสถาบันนั้นๆ ได้ ไม่เต็มใจที่จะปฏิบัติตาม และไม่ตั้งใจที่จะยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ มีการทำผิดระเบียบวินัยอยู่เสมอ ดังที่ได้ปรากฏแล้วในสังคมปัจจุบัน นี่คือนักเรียนที่ไม่มีคุณธรรมทั้ง 3 อย่าง ประจำใจนั่นเอง

ตัวอย่าง เช่น นักเรียนที่ได้รับการอบรมสั่งสอน และศึกษาพระธรรมคำสอนของ

พระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วปฏิบัติตาม จึงมีคุณธรรมประจำใจ คือ

1. มีความประพฤติดีทางกาย คือไม่ฆ่าสัตว์ นับตั้งแต่มนุษย์ และสัตว์ทุกชนิด ไม่ลักขโมยทรัพย์ของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือขณะอยู่ในวัยเรียน

2. มีความประพฤติดีทางวาจา คือไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียดให้ผู้อื่นเสียใจ ไม่พูดคำหยาบ คำ
ไม่สุภาพ ไม่พูดเพื่อเจ้าเรื่องไร้สาระ

3. ไม่ประพฤติผิดทางใจ คือใจไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน ใจไม่คิดอิจฉาริษยา
อาฆาตพยาบาท ปองร้ายผู้อื่น ใจมีความคิดเห็นถูกต้องตาม ครรลองคลองธรรม ถูกกฎหมายถูกจารีต
ประเพณี วัฒนธรรมไทย

เพราะฉะนั้น เราจะต้องสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับตนเองเสียก่อน คือห้ามทำผิดทางกาย วาจา
ใจ โดยนำคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า ทั้ง 3 อย่าง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วมาปฏิบัติตามให้ได้ผล คือ
สามารถควบคุมกาย วาจา ใจ ไม่ให้คิดชั่ว พูดชั่ว ทำชั่ว ให้เป็นผู้ที่มีความคิดดี พูดดี ทำดี จึงเรียกได้ว่า
เป็นผู้มีระเบียบวินัยดี (ทีศนา ขมมณี, 2550, หน้า 15-16)

4. ใฝ่เรียนรู้

ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง ผู้ที่ตั้งใจศึกษาหาความรู้ ผู้ที่จะศึกษาหาความรู้ได้สำเร็จด้วยดีนั้น ต้องมี
คุณธรรม ประจำกาย วาจา ใจ คือ อิทธิบาท 4

อิทธิบาท 4 หมายถึงคุณธรรมที่ผู้ปฏิบัติตามย่อมถึงความสำเร็จได้ ตามประสงค์

- 1) ฉันทะ คือ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น ๆ
- 2) วิริยะ คือ ความเพียรพยายามประกอบสิ่งนั้น ๆ
- 3) จิตตะ คือ การเอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น ๆ ไม่วางธุระ
- 4) วิมังสา คือ การหมั่นตรองหาเหตุผลในสิ่งนั้น ๆ

1) ฉันทะ คือความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น ตัวอย่างเช่น เด็กนักเรียนที่มีความพอใจรักใคร่ใน
การศึกษาเรียนรู้ เขาก็จะเอาใจใส่ขยันในการเรียน มีสติ คือการระลึกรู้ว่าขณะนี้เรากำลังเรียน มีสมาธิ
คือตั้งใจมั่นอยู่กับบทเรียนในขณะที่ครูกำลังสอน ตั้งใจฟัง และจดจำในเรื่องต่างๆที่ครูกำลังอธิบาย
เอาใจจดจ่อ ไม่คุย ไม่เล่น ไม่หลับในห้องเรียน มีความอดทนขยันหมั่นเพียร ไม่เกียจคร้านในการเรียน
มีความรู้สึกสุข สนุกสนานในการเรียน ไม่เบื่อหน่ายในการสอนของครู ทำให้เขามีความรู้ เป็นคนฉลาด
รอบรู้ในวิชาต่างๆ เพราะเขามีฉันทะ คือความพอใจรักใคร่ในการเรียน จึงมีความจริงจัง จริงจัง และเรียน
อย่างต่อเนื่อง เขาจึงเป็นเด็กดีของครูอาจารย์ ของโรงเรียน และเป็นตัวอย่างที่ดีของเพื่อนนักเรียน
ด้วยกัน

2) วิริยะ คือความเพียรพยายามประกอบสิ่งนั้นๆ เช่นนักเรียนที่มีความพอใจในการเรียนแล้ว
มีความอดทนขยันหมั่นเพียรในการศึกษา หาความรู้ พยายามหมั่นทบทวนวิชาความรู้ต่างๆ ที่ครูสอน
ผ่านมาแล้วให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ การบ้านหรือกิจกรรมต่างๆที่ครูมอบหมายให้ทำ ต้องมีความอดทน
ขยันหมั่นเพียร พยายามทำงานนั้นให้สำเร็จและถูกต้อง สะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อย และสมบูรณ์
แม้จะมีอุปสรรคใดๆก็อย่าท้อถอย ต้องขยันหมั่นเพียรพยายามเอาใจใส่ในวิชาความรู้ที่ครูสอน ทั้งใน

เวลาเรียน และนอกเวลาเรียน ผู้ใดที่มีคุณธรรมในข้อนี้ คือ วิริยะ หมายถึงความขยันหมั่นเพียร ก็จะมีความสำเร็จตามความประสงค์ในสิ่งนั้นๆ อย่างแน่นอน

3) จิตตะ คือเอาใจฝึกใฝ่ในสิ่งนั้นไม่วางธุระ ตัวอย่างเช่น เมื่อเรามีความพอใจ มีความเพียรในการเรียนแล้ว เราต้องตั้งใจให้มันคง เอาใจฝึกใฝ่ในการเรียน และวิชาการต่างๆ ที่เรียนมาแล้ว และที่ยังไม่ได้เรียน ไม่วางธุระ หมายถึงไม่ทอดทิ้งงาน ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ว่าประเดี๋ยวค่อยทำ หรือพรุ่งนี้ค่อยทำก็ได้ ไม่ทำทิ้งทำขว้าง ทำบ้างไม่ทำบ้าง ให้เกิดความเสื่อมเสียในงานนั้นๆ เราต้องตั้งใจให้มันคง มีความอดทนขยันหมั่นเพียร ว่าจะต้องทำงาน ขึ้นนี้ ขึ้นนั้นให้สำเร็จไปด้วยดี ความสำเร็จเกิดขึ้น เพราะเรามีความพอใจ มีความเพียร มีใจฝึกใฝ่ในงาน และสิ่งนั้นๆ ผู้ใดที่มีคุณธรรมในข้อนี้ คือจิตตะ หมายถึงมีใจฝึกใฝ่ไม่วางธุระ ก็จะมีความสำเร็จตามความประสงค์ในสิ่งนั้นๆ

4) วิมังสา หมายถึง หมั่นตรองพิจารณาหาเหตุหาผลในสิ่งที่ทำ ตัวอย่างเช่น การที่จะศึกษาเรียนรู้ วิชาใด ๆ นักเรียนต้องใช้สติปัญญา พิจารณา ไตร่ตรองให้ละเอียดถี่ถ้วนด้วยเหตุด้วยผล ว่าวิชาที่กำลังจะเรียนมีประโยชน์กับตนเอง สังคม ประเทศชาติบ้านเมืองอย่างไร ต้องรักและเอาใจใส่ในวิชาที่ครูสอนทุกวิชา และมีวิริยะ คือความขยันหมั่นเพียร ที่จะเรียนรู้วิชานั้นๆ อย่างไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ มีความเพียรพยายามจะแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ผ่านไปด้วยดี และมีจิตตะ คือความตั้งใจมั่นเอาใจฝึกใฝ่ในวิชานั้นๆ อย่างไม่วางธุระ ไม่ทิ้งกลางคัน และต้องมีวิมังสา คือหมั่นตรองพิจารณาหาเหตุผล ว่าถูกต้อง เรียบร้อย สมบูรณ์หรือไม่ ด้วยเหตุด้วยผลไม่เข้าข้างตนเอง ว่าถูกแล้วดีแล้ว นักเรียนที่ประพฤติปฏิบัติตามคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ดังที่กล่าวมาแล้วนี้ ก็จะมีความสำเร็จในการเรียนตามความประสงค์ทุกคน

อิทธิบาท 4 เป็นธรรมที่หนุนเนื่องกันจึงต้องปฏิบัติให้ครบทั้ง 4 ประการ ก็จะสำเร็จประโยชน์ได้ ไม่ว่าจะเป็นงานในทางโลก หรือจะเป็นการปฏิบัติธรรม ก็สามารถสำเร็จได้ด้วยคุณธรรมทั้ง 4 ประการ นี้คือ คุณธรรมของผู้ใฝ่เรียนรู้ (ทศนา ขมมณี, 2550, หน้า 16-175)

5. อยู่อย่างพอเพียง

ความพอเพียง ตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

คำว่า “พอ” หมายถึง รับมาตามที่ต้องการ

คำว่า “เพียง” หมายถึง รับมาเท่าที่กำหนดไว้ ไม่ให้ขาดไม่ให้เกิด

ความพอเพียง หมายถึง รับไว้เท่าที่กำหนดไว้ไม่ขาดไม่เกิน การที่จะมีความพอเพียงได้ต้องมี **คุณธรรม 2 ประการ ดังนี้**

1) รู้จักประมาณ

2) มีความสันโดษ

1) รู้จักประมาณ หมายความว่า รู้จักใช้ปัจจัย 4 อย่างมีขอบเขตไม่เกินตัว ตัวอย่างเช่น รู้จักประมาณในการรับประทานอาหาร รู้จักประมาณในการใช้เงิน รู้จักประมาณในการแต่งกาย รู้จัก

เลขทะเบียน 5746089
เลขเรียกหนังสือ ๒ ๓๓๔๑ ๑-๑
วันที่ ๒๖ ธ.ค. ๕๖

ประมาณในที่อยู่อาศัย ไม่ทำกิจการใด ๆ ที่เกินตัว เช่น รู้จักประมาณในการรับประทานอาหาร หมายถึงรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายและรับประทานแต่พอดี ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ถ้ามากหรือน้อยเกินไปจะทำให้เกิดอาการท้องเสียได้ รู้จักประมาณในการใช้เงิน หมายถึงการรู้จักใช้ รู้จักจ่ายในสิ่งที่จำเป็น ไม่ใช่จ่ายมากเกินไปจนเกินฐานะของตน จะทำให้เกิดเป็นหนี้ มีความเดือดร้อน รู้จักประมาณในการแต่งกาย หมายถึง เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม แต่งกายตามฐานะ ไม่ฟุ้งเฟ้อเทอเหมิ ไม่ทำตามสังคมนิยม รู้จักประมาณในที่อยู่อาศัยหมายถึง สร้างที่อยู่อาศัยตามฐานะของตน ไม่สร้างบ้านใหญ่โตเกินฐานะเป็นเหตุให้เดือดร้อน ดังคำที่ว่า “นกกน้อยทำรังแต่พอตัว” จะไม่มีความเดือดร้อน รู้จักประมาณในการทำมาหากิน หมายถึง จะทำกิจการใด ๆ ไม่ให้เกินกำลังสติปัญญา กำลังทรัพย์ และกำลังกาย เพื่อไม่ให้เกิดความเดือดร้อนภายหลัง นี่คือนิติที่รู้จักประมาณ

2) มีความสันโดษ หมายความว่า มีความมักน้อย พอใจ ในสิ่งที่มี ที่ได้ ที่เป็น พอใจในสิ่งที่มี เช่น มีบ้านเพียงหลังเดียวพออยู่อาศัย มีที่ดินพอทำกิน มีรถพอที่จะอำนวยความสะดวกยามเจ็บไข้ได้ป่วย หรือมีไว้ใช้ในธุรกิจบางอย่าง การมีคู่ครองเพียงคนเดียวเท่านั้นก็เพียงพอแล้ว ไม่ทะเยอทะยาน มักใหญ่ใฝ่สูง อยากรมีสิ่งต่าง ๆ มากมายเกินกำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา กำลังกาย มากจนทำให้เกิดทุกข์ หรือมียศถาบรรดาศักดิ์ มีตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือมีธุรกิจใด ๆ ก็จงพอใจในสิ่งที่มี และควรทำสิ่งที่มียอยู่แล้วนั้น ให้เจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไป โดยสุจริต ไม่ทุจริตต่ออาชีพ มีน้อยก็ใช้น้อยอย่าให้เกินรายได้ที่มี มีมากก็ใช้ตามความจำเป็น เหลือไว้เพื่อเป็นทุนต่อไป ถึงแม้ใครจะมีมากกว่าเรา ก็ไม่คิดอิจฉาริษยา อนุโมทนาในบุญวาสนา ในความเจริญรุ่งเรืองของท่าน นี่คือ ตัวอย่าง ความพอเพียงในสิ่งที่มี

พอใจในสิ่งที่ได้ หมายถึง การทำมาหากินที่มีรายได้ประจำวัน ประจำเดือน ประจำปี จะได้มากหรือน้อย เราควรพอใจในสิ่งที่ได้ รู้จักประหยัดอดออม ใช้จ่ายแต่สิ่งที่จำเป็น ไม่ฟุ้งเฟ้อ เทอเหมิ ทะเยอทะยาน มักใหญ่ใฝ่สูง ใช้จ่ายเกินรายได้ ปรนนิมสูงรายได้ต่ำ มีรายได้ไม่น้อยก็ใช้จ่ายน้อย แต่ควร จะเหลือเก็บไว้บ้าง เพื่อวันข้างหน้าจะได้มีใช้จ่ายเมื่อยามเจ็บไข้ ได้ป่วย หรือถ้าหากมีมาก ก็ใช้จ่ายพอควร ต้องมีส่วนที่เหลือเก็บไว้บ้าง เราต้องรู้จัก ประมาณในการบริโภคทรัพย์สิน เมื่อทุกคนพอใจในสิ่งที่ได้แล้ว ความโลภ ก็จะลดน้อยลง การเบียดเบียน ปล้น จี้ ลักทรัพย์ ทุจริตคดโกง ก็จะไม่มีเกิดขึ้น ถ้าทุกคนพอใจในสิ่งที่ได้ ก็จะอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข บ้านเมืองก็จะไม่เดือดร้อนวุ่นวาย นี่คือนิติตัวอย่าง ความพอเพียงในสิ่งที่ได้ ดังกลอนท่าน สุนทรภู่ กล่าวไว้ (พอเพียง)

พอใจในสิ่งที่ได้ หมายถึงพอใจในอาชีพการงานของตน ตัวอย่างเช่น ข้าราชการ หรือ นักการเมือง มียศระดับใดก็ตาม ก็พอใจในตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ ตั้งใจประพฤติปฏิบัติหน้าที่ ให้ดีที่สุด มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ ไม่ทุจริต คดโกง ไม่เบียดเบียน เวลาของราชการ เพื่อหาความสนุกสนาน และหาประโยชน์ส่วนตน เมื่อเราประกอบแต่กรรมดี ความดีก็จะส่งผลให้ได้เลื่อนยศถาบรรดาศักดิ์ ตามลำดับ โดยไม่ต้องวิ่งเต้นเสียเงินเสียทอง ให้เกิดความเดือดร้อน แก่ตนเองและผู้อื่น ดังที่ปรากฏแล้วในปัจจุบัน

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มทร.
ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่น ไม่สมควร
ไปรคนนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบคุณ

ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

อีกตัวอย่างหนึ่ง เป็นชาวไร่ชาวนา ก็พอใจ ในความเป็นชาวไร่ ชาวนา จะมีไร่นามากหรือน้อยก็พอใจในสิ่งที่มี ทำมาหากินตามกำลังสติปัญญา ตามกำลังทรัพย์ กำลังกาย มีความตั้งใจมั่น มีความขยันหมั่นเพียร มีความอดทนต่อความเหนื่อยยากลำบากกาย ไม่มักใหญ่ใฝ่สูง ไม่เบียดเบียนกัน พอใจในสิ่งที่ได้ ที่มี ที่เป็น ชาวไร่ชาวนาก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

เป็นพ่อค้าแม่ค้า ก็มีความสุขพอใจในอาชีพ ค้าขาย จะมีกิจการค้าขายใหญ่น้อยต่างกันก็ตาม ต้องมีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพการงานของตน ไม่ค้ากำไรเกินควร ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค ไม่โกงตาชั่ง ไม่ค้ำของเถื่อน ไม่ค้ายาเสพติด ไม่ขายสิ่งผิดกฎหมาย ไม่ขายอาวุธ ถึงแม้จะทำให้ร่ำรวยทรัพย์สมบัติเงินทอง มากเพียงใดก็ตาม ก็ไม่ยอมทุจริตต่ออาชีพของตน ถ้าทำการค้าขายโดยสุจริต ไม่ผิดกฎหมาย แม้ได้กำไรมากหรือน้อยก็พอใจ รู้จักกิน รู้จักใช้ รู้จักประหยัดต่อตอม ให้เหมาะสมกับรายได้ ก็จะมีความสุขกับการเป็นพ่อค้า ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสังคมประเทศชาติ บ้านเมือง นี้คือความพอเพียง เพราะมี คุณธรรม 2 ประการ คือ

- 1) รู้จักประมาณ
- 2) มีความสันโดษ

ส่วนผู้ใดจะมีคุณธรรมมากกว่านี้ ก็ขออนุโมทนา นี้คือ ความพอใจ ในสิ่งที่มี ที่ได้ ที่เป็น ผู้ใดมีคุณธรรมเหล่านี้จะมีความสุขอย่างพอเพียง มีความสุขตาม แนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ประเทศชาติบ้านเมือง ก็จะมีร่มเย็นเป็นสุข และมีความสุขเจริญรุ่งเรือง

ผู้ใดมีคุณธรรมทั้ง 2 ประการนี้ คือ รู้จักประมาณ มีความสันโดษ จะมีชีวิตอยู่อย่างพอเพียงมีความสุขสบาย ตามอัตภาพ ไม่เดือดร้อน แต่ถ้าผู้ใดไม่มีคุณธรรมทั้ง 2 ประการนี้ ไม่รู้จักประมาณ และไม่มีความสันโดษ จะมีความสุขอย่างไม่พอเพียง จะมีแต่ความทุกข์ ความเดือดร้อน วุ่นวายตลอดเวลา (ทีศนา เขมมณี, 2550, หน้า 17-18)

6. มุ่งมั่นในการทำงาน

ความมุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง มีความตั้งใจมั่นในการทำงาน ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้ที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานได้นั้น จะต้องมีความประพฤติปฏิบัติ วาจา ใจ คือผละ 5

ผละ 5

- 1) ศรัทธา คือ ความเชื่อ
- 2) วิริยะ คือ ความเพียร
- 3) สติ คือ ความระลึกได้
- 4) สมาธิ คือ ความตั้งใจมั่น
- 5) ปัญญา คือ ความรอบรู้

ผละ หมายถึง กำลัง ธรรมทั้ง 5 ที่ได้ชื่อว่า ผละ เพราะเมื่อใจมีคุณธรรมทั้ง 5 นี้เป็นกำลังแล้ว ย่อมเข้มแข็งในการทำงาน และทำความดีต่าง ๆ ตามที่ตนปรารถนา

1) ศรัทธา คือ ความเชื่อ หมายถึงเชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ เป็นความเชื่อที่เกิดจากสติปัญญา เพราะรู้เหตุผล ว่าเหตุใด คิด พุด ทำ แล้วส่งผลให้เกิดทุกข์ เหตุใด คิด พุด ทำ แล้วส่งผลให้เกิดสุข

ไม่เชื่อตามคำบอกเล่าของผู้อื่น ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ โดยที่ยังไม่ได้พิจารณาใคร่ครวญให้ถี่ถ้วน เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม เชื่อว่า ทำดี ได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เชื่อผลของกรรม เชื่อว่าบุคคลที่ได้รับความสุข หรือได้รับความทุกข์ ก็เป็นเพราะกรรมดี หรือกรรมชั่วของแต่ละบุคคล เชื่อว่ามนุษย์และสัตว์มีกรรมเป็นของตน เชื่อพระปัญญาตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ว่าประเสริฐสุดกว่าสิ่งใดในโลกนี้ นี่คือศรัทธาความเชื่อที่ถูกต้อง เป็นเหตุให้เกิดพลังสติปัญญา และเป็นกำลังใจ ให้ทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้ที่ไม่มีศรัทธา หมายถึงไม่เชื่อในคำสอนของพระพุทธองค์ ว่าทำดี ได้ดี ไม่เชื่อว่า ชาติก่อน ชาตินี้ ชาติหน้ามีจริง ไม่เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ไม่เชื่อว่าเรามีกรรมเป็นของตน มีกรรมเป็นผู้ให้ผล มีกรรมเป็นแดนเกิด มีกรรมเป็นผู้ติดตาม มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย ผู้ที่ไม่เชื่อในคำสอนของพระพุทธองค์ จะไม่กลัวบาปกลัวโทษ สามารถทำชั่วได้ทุกอย่าง เช่นฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พุดปด หลอกหลวง ตีฆ่าสาเหตยาเสพติด เล่นการพนัน ทูจริตคดโกง ทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย ผิดครรลองคลองธรรม ผิดวัฒนธรรม จารัตประเพณี และอื่นๆได้ทุกอย่าง นี่คือนักที่ไม่มีศรัทธา คือไม่เชื่อในคำสอนของพระพุทธเจ้า

2) วิริยะ คือ ความเพียร หมายถึง ความเพียรพยายาม กล้าที่จะลงมือทำงานตามที่ตนเองชอบ ทำด้วยความมานะบากบั่น ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรคใด ๆ ที่เผชิญ ทำด้วยใจที่รู้สึกสนุกกับงาน แม้จะมีอุปสรรค ก็พยายามแก้ไข โดยไม่ยอมแพ้ ทำเรื่อยไป จนกว่าจะพบกับความสำเร็จ

ผู้ที่ไม่มีวิริยะ หมายถึง ผู้ที่ไม่กล้าลงมือทำงาน เพราะความเกียจคร้าน ไม่มี ความอดทน ขยันหมั่นเพียร มีแต่ความท้อถอย ต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ยอมพ่ายแพ้ต่ออุปสรรคต่าง ๆ จึง ไม่มีความสำเร็จในการทำงานใด ๆ

3) สติ คือ ความระลึกได้ หมายถึง ระลึกรู้ อยู่ตลอดเวลา ขณะนี้เรากำลังคิดอะไร กำลังทำอะไร กำลังทำอะไร เช่น ครูที่กำลังสอนนักเรียน ในวิชาใด วิชาหนึ่ง ก็ต้องใช้สติระลึกที่อยู่ตลอดเวลา ว่าครูจะต้องนำวิชาความรู้ต่าง ๆ มาสอนและถ่ายทอดให้นักเรียน ต้องใช้สติควบคุมจิตให้อยู่กับ เรื่องราวที่กำลังสอน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ และมีความรู้ ตามในเรื่องนั้น ๆ ครูท่านใดที่มีสติควบคุมจิตในขณะที่ทำการสอน จะทำให้นักเรียนมีความรู้ ความฉลาดเพิ่มขึ้น เป็นเหตุให้เกิดพลังและมีความมุ่งมั่น ทำให้การสอนของครูนั้น สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ส่วนครูที่ขาดสติ เหม่อลอย ระลึกไม่ได้ ขณะที่ทำการสอน วิชาใดวิชาหนึ่ง ทำให้การสอนวิชานั้น คลาดเคลื่อน จากความเป็นจริง เป็นเหตุให้นักเรียน ไม่ได้รับความรู้ ความฉลาดจากครู นี่คือนักที่ขาดสติ เด็กนักเรียนก็เช่นกันต้องมีสติระลึกว่าครูกำลังสอนเรื่องอะไร ก็จะทำใจได้และเข้าใจเป็น

อย่างดี ขณะที่เด็กขาดสติระลึกลำบากไม่ได้ว่า กำลังเรียน แต่กลับเล่นไม่สนใจในวิชาที่ครูสอนทำให้ไม่มี **ความรู้**ในวิชานั้น

4) **สมาธิ** คือ ความตั้งใจมั่น **สมาธิ** คือ ความตั้งใจมั่น หมายถึงใช้สติควบคุมจิตให้คิดอย่าง **เดียว** ตั้งใจมั่นจดจ่ออยู่กับงานที่กำลังทำ หรือทำด้วยความตั้งใจ งานนั้นย่อมสำเร็จได้โดยง่าย แต่ถ้า **ขาดสมาธิ** คือไม่แน่วแน่ ลังเล สองจิตสองใจ ความผิดพลาดก็เกิดขึ้นได้โดยง่าย สมาธิจึงเป็น กำลังของ **ใจ** ให้มีความตั้งใจมั่น ในการทำงาน ให้เป็นไปโดยสม่ำเสมอ จนกว่าจะสำเร็จ เพราะใจมีสมาธิตั้งมั่นใน **การทำงาน** จิตไม่ฟุ้งซ่าน

5) **ปัญญา** คือความรู้รอบรู้

ปัญญา หมายถึง ความรอบรู้ ทั้งทางโลก และทางธรรม ในสิ่งที่ควรรู้ เช่นรู้เหตุ รู้ผล รู้ว่าเหตุ **ใด**ทำแล้วเกิดทุกข์ รู้ว่าเหตุใดทำแล้วเกิดสุข ผู้มีสติปัญญาก็จะเลือกทำแต่สิ่งที่เกิดสุข หลีกเลี่ยงเหตุที่ **ทำให้เกิด**ทุกข์ และยังได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม จากคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า เพื่อให้เกิด **ปัญญามาก**ขึ้น เป็นพลังส่งเสริมให้ มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะมีปัญญา

ผู้ที่ไม่มีปัญญา หมายถึง ผู้ที่ไม่รอบรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นเหตุให้ทำในสิ่งที่ผิด **กฎหมาย** ผิดครรลองคลองธรรม ผิดวัฒนธรรม และจารีตประเพณี สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง **และผู้อื่น** เช่น ผาลสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พุดเท็จ พุดส่อเสียด พุดคำหยาบ พุดเพ้อเจ้อ ตีม **สุรา** เสพยาเสพติด เป็นต้น เพราะขาด สติ สัมปชัญญะ ขาดหิริ โอตตปปะ สามารถทำความชั่วได้ ทั้ง **กาย วาจา ใจ** เพราะไม่มีปัญญาที่จะพิจารณาได้ว่า อะไร ผิด อะไรถูก อะไรชั่วอะไรดี เป็นเหตุให้เกิด **ความผิดพลาด**ในการทำงาน นำความเสื่อมเสียมาให้ตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสังคม ประเทศชาติ **บ้านเมือง**

ผู้ที่มีคุณธรรมทั้ง 5 ข้อนี้ จะมีพลังกาย พลังใจ ส่งเสริมให้ทำการงานใด ๆ ก็สำเร็จตามความ **มุ่ง**หาผลปรารถนาทุกประการ และยังส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีความคิดดี พุทธิ ทำดี เป็นคนดีของสังคม และ **ประเทศชาติ**บ้านเมืองต่อไป นี้คือ คุณธรรมที่เป็นกำลังส่งเสริม ให้ผู้ที่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ให้ **สำเร็จ**ลุล่วงไปด้วยดี (ทีศนา ขวมมณี, 2550, หน้า 18)

7. รักความเป็นไทย

รักความเป็นไทย หมายถึง รักแผ่นดินไทย รักการปกครองในระบบอบประชาธิปไตย อันมี **พระมหากษัตริย์**ทรงเป็นประมุข รักพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาประจำชาติ รักพระบาทสมเด็จพระ **เจ้าอยู่หัว** รักพระบรมราชินีนาถฯ และรักพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ รักวัฒนธรรม และ **ขนบธรรมเนียม** ประเพณีของไทย รักเผ่าพันธุ์ความเป็นไทย

ผู้ที่จะรักความเป็นไทยได้นั้น จะต้องมีความคุณธรรมดังนี้ คือ มีสติ สัมปชัญญะ มีหิริ โอตตปปะ มี **ขันติ** ไสร็จจะ มีกตัญญู กตเวที และมีปัญญาที่รอบรู้ เป็นคุณธรรมประจำ กาย วาจา ใจ

1) รักแผ่นดินไทย หมายถึง มีสติ สัมปชัญญะ ระลึกได้ และรู้ตัวตลอดเวลาว่า แผ่นดินนี้เป็นของเรชาวไทยทั่วทั้งประเทศ กว่าที่จะได้มาบรรพบุรุษ ของเราได้เสียสละ ด้วยเลือดเนื้อและชีวิต ต่อสู้กับอริราชศัตรู เพื่อปกป้อง รักษาแผ่นดินนี้ไว้ให้ลูกหลานไทย ได้มีแผ่นดินอยู่อาศัยจนถึงปัจจุบันนี้ เราคือมีความกตัญญู กตเวทิต์ รู้คุณและตอบแทนบุญคุณ ด้วยการรักษาแผ่นดินไทยนี้ด้วยชีวิต เราต้อง มี หิริ โอตตัปปะ มีความละเอียดรอบอบาป เกรงกลัวต่อบาป ที่จะไม่คิดทำร้าย ทำลาย ขยายแผ่นดิน หรือ แบ่งแยกดินแดนของไทย ให้ผู้หนึ่ง ผู้ใดหรือประเทศใดเข้ามาครอบครองเป็นอันขาด

2) รักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จาก จากประวัติศาสตร์ชาติไทย ตั้งแต่ยุคสุโขทัย ไทยเราได้มีการปกครองในระบอบ อนุรักษนิยม (absolute monarchy) อันมีพระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจ ในการ ปกครองประเทศ จนมาถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 7 ปี พ.ศ. 2475 ได้มี "คณะราษฎร" ทำการปฏิวัติสำเร็จ และยึดอำนาจการปกครอง คณะราษฎรได้เปลี่ยนแปลงการ ปกครองจาก ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข มาโดยตลอด จนถึงปัจจุบัน สะท้อนเจตนาารมณ์ของประชาชน ว่าพสกนิกรชาวไทยทั้งชาติ ยังเคารพสักการะ เทิดทูนให้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตลอดไป เราต้อง มีสติ สัมปชัญญะ มีความระลึกได้ และรู้ตัวตลอดเวลาว่า เรานับว่าโชคชะตาที่เกิดขึ้นได้มีพระโพธิสมภาร อาศัยอยู่ในประเทศไทย ได้อย่างร่มเย็นเป็นสุข ด้วยพระบารมีของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ ทรงปกครองประเทศด้วย ทศพิธราชธรรม ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด เชื้อชาติใด พระองค์ท่าน ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิ กรชาวไทย เท่าเทียมกัน เสมอกัน อย่างหาที่สุดมิได้

3) รักพระพุทธศาสนา อันเป็นศาสนาประจำชาติ ต้องมีปัญญารอบรู้ อยู่เสมอว่า พระพุทธศาสนา และพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ท่านทรงสอนให้ เราเป็นคนดี เมื่อเราประพฤติปฏิบัติตาม ทำให้ความทุกข์คลายลง มีความสุขความสบายยิ่งขึ้นเราจึง ต้องทะนุบำรุง รักษาพระพุทธศาสนาไว้ โดยการประพฤติปฏิบัติตามคำสอนและทะนุบำรุงปูชนีย สถานให้คงอยู่ เพื่อให้พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองสืบไป

4) รักพระมหากษัตริย์ หมายถึง รักพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รักสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ รักพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ จากประวัติศาสตร์ชาติไทย นับตั้งแต่ยุค สุโขทัย จนถึงปัจจุบัน บูรพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ ทรงปกครองประเทศด้วยทศพิธราชธรรม ทรง เป็นจอมทัพไทย ทรงพระปรีชาสามารถนำกองทัพเพื่อปกป้องชาติ ต่อสู้กับอริราชศัตรู และกอบกู้เอกราชจากพม่า ในการเสียกรุงทั้งสองครั้ง

ผู้ที่รักสถาบันพระมหากษัตริย์นั้นต้องมีคุณธรรม คือ ปัญญา มีสติ สัมปชัญญะ มีความ กตัญญู กตเวทิต์ มีหิริ โอตตัปปะเป็นคุณธรรมประจำกาย วาจา ใจ

เราต้องมีปัญญา และมีสติ สัมปชัญญะ ระลึกได้และรู้ตัวตลอดเวลาว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช พระองค์ได้ทรงปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม ทรงยึดหลักทศพิธราชธรรม ภายใต้ร่มพระโพธิสมภาร พระองค์ทรงนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการในพระราชดำริอีก 2,000 กว่าโครงการ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และพระบรมวงศานุวงศ์ ทุกพระองค์ ทรงนำความเจริญรุ่งเรือง และความผาสุกมาสู่พสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่า ตลอดทั้งทรงสร้างเกียรติประวัติเลื่องลือไกลให้กับประเทศไทย จนเป็นที่ประจักษ์แก่นานาอารยประเทศ อันเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างยิ่งใหญ่หาที่สุดมิได้ เราต้องมีหิริ โศกตปป์มีความละเอียดอ่อนต่อบาป เกรงกลัวต่อบาป ไม่กล้าที่จะคิดคดทรยศ หรือทำร้าย ทำลาย จาบจ้วงล่วงละเมิด หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ต่อพระองค์ท่าน เราต้องมีความกตัญญูกตเวทิต์ รู้คุณและตอบแทนพระมหากรุณาธิคุณของ พระองค์ท่าน ด้วยความจงรักภักดี เทิดทูน และรักษาปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ไว้ด้วยชีวิต เพื่อให้เป็นสถาบันหลัก สถิตสถาพรคู่กับชาติไทยตลอดไปตราบนานเท่านาน

5) รักวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีของไทย หมายถึง รักขนบธรรมเนียมประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์ของไทยที่สืบต่อกันมาเป็นเวลายาวนาน

ผู้ที่รักวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีของไทย ได้นั้นจะต้องมีคุณธรรม คือ มีขันติ ไสร้จจะ คือมีความอดทน มีความสงบเสงี่ยม ประจํากาย วาจา ใจ ต้องอดทนต่อสิ่งยั่วยวน ต่าง ๆ ที่ทำให้เราทำผิดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีของไทย ต้องมีความสงบเสงี่ยม กาย วาจา ใจเรียบร้อย สัมกับเป็นคนไทย เช่นการแต่งกาย ต้องสุภาพเรียบร้อย การเคารพนบอบต่อผู้ใหญ่เช่น การไหว้ เป็นต้น ต้องรักษา อนุรักษ์ประเพณีไทยเช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีแต่งงาน ประเพณีโกนจุก ประเพณีบวชนาค ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา เป็นต้น ต้องอดทนไม่นำเอา หรือเลียนแบบวัฒนธรรมของต่างชาติ เข้ามาทำลาย หรือทำให้วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีของไทยต้องเสื่อมเสีย เราเป็นคนไทยควรรักษา ความเป็นไทย ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ จะได้เป็นผู้ที่รักษาความเป็นไทยอย่างสมบูรณ์

6) รักเผ่าพันธุ์ไทย หมายถึง รักษาไว้ซึ่งความเป็นเชื้อชาติของความเป็นไทย ที่บรรพบุรุษได้ถ่ายทอดมาจนถึงลูกหลานไทยในปัจจุบัน โดยไม่ยอมให้ต่างชาติมาเปลี่ยนแปลงหรือกลืนเผ่าพันธุ์ความเป็นเชื้อชาติไทย

ผู้ที่รักเผ่าพันธุ์ไทยได้นั้น จะต้องมี ปัญญา มีสติ สัมปชัญญะ ระลึกได้และรู้ตัวตลอดเวลาว่า เราเป็นคนไทยจงมีความภาคภูมิใจ ในความเป็นเชื้อชาติไทย ที่มีลักษณะเฉพาะ มีรูปร่างหน้าตา ผิวพรรณ (ไม่อายที่มีจมูกหรือดั้งหัก) ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของบรรพบุรุษไทย ที่ได้ดำรงเผ่าพันธุ์มาจนถึงปัจจุบัน และต้องมีขันติ มีความอดทน ไม่ยอมที่จะให้ต่างชาติมากลืนความเป็นเผ่าพันธุ์ความ

เป็นไทยของเราได้ ผู้ที่มีคุณธรรมดังกล่าวมาแล้วนี้ ถือว่าเป็นผู้ที่รักความเป็นไทย (ทีศนา แชมมณี, 2550, หน้า 18-19)

8. มีจิตสาธารณะ

มีจิตเป็นสาธารณะ หมายถึง ผู้ที่มีจิตอันบริสุทธิ์ ไม่มีกิเลสเจือปน เป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือ **สังคม** รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เห็นอก เห็นใจและเห็นคุณค่า **ในเพื่อนมนุษย์** และผู้ที่มีความเดือดร้อน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกาย **และสติปัญญา**ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

ผู้ที่จะเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อช่วยเหลือสังคม และเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ผู้ที่มีจิตเป็น **สาธารณะ**ได้นั้น ต้องมีคุณธรรม ประจำกาย วาจา ใจ คือ พรหมวิหาร 4 ซึ่งเป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีดังนี้

- 1) เมตตา คือ ความรัก ปราบปรามที่ต้องการให้ทุกชีวิต ทุกวิญญาณมีความสุข
- 2) กรุณา คือ ความสงสาร คิดช่วยเหลือให้ทุกชีวิตทุกวิญญาณ พ้นทุกข์
- 3) มุทิตา คือ ความพลอยยินดี ดีใจด้วยเมื่อทุกคนทุกชีวิต ทุกวิญญาณได้ดีมีสุข
- 4) อุเบกขา คือ ความวางเฉย วางตัว วางใจเป็นกลาง ไม่มีความลำเอียง

ความเมตตา คือ ความรัก มีอยู่ 2 อย่าง ดังนี้

- (1) เมตตา คือ ความรักที่มีกิเลสเจือปน
- (2) เมตตา คือ ความรักที่ไม่มีกิเลสเจือปน

(1) ความรักที่มีกิเลสเจือปน หมายถึง ความรักที่มีกิเลส คือ ความโลภ ความโกรธ และ ความหลง ครอบงำจิต เช่น พ่อแม่รักลูก ลูกรักพ่อแม่ ชายหนุ่มรักหญิงสาว พี่รักน้อง น้องรักพี่ รัก วงศาคณาญาติ รักพวกพ้อง ลูกน้องบริวาร ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ และสัตว์ที่มีความรักอยู่แล้ว **ตั้งแต่เกิด** ความรักเหล่านี้เป็นของมนุษย์ปุถุชน ซึ่งมีความเห็นแก่ตัว ความลำเอียง เป็นความรักที่แคบ **และมีขอบเขต** คือ ปราบปราม จะให้คนที่ตนรักมีความสุขเท่านั้น เราจะเห็นได้จากมนุษย์และสัตว์ ใน **สังคม**ปัจจุบัน และตัวของเราเอง ตัวอย่างเช่น เรามีอาหารอยู่หนึ่งจาน เรารับประทานแล้ว รู้สึกอร่อย **มีความสุข** อยากให้ พ่อแม่ ลูกหลาน ญาติพี่น้อง กับพวกพ้อง บริวารได้รับประทานอาหารจานนี้ คง **จะอร่อย**และมีความสุขเหมือนเรา นี่คือการเมตตา หรือความรักที่เป็นธรรมชาติของมนุษย์ปุถุชน ที่มี **กิเลส**ครอบงำจิต ไม่ถือว่าเป็นผู้ที่มีจิตเป็นสาธารณะ

(2) ความรักที่ไม่มีกิเลสเจือปน หมายถึง ความรักของผู้ที่ไม่มีกิเลสคือความโลภ ความ โกรธ ความหลง ครอบงำจิต เป็นความรักอันบริสุทธิ์ และกว้างขวาง มีความปรารถนาดี ที่จะทำให้ทุก **คน** ทุกชีวิต ทุกวิญญาณมีความสุข ความเจริญ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นใคร หรือเป็น **สัตว์ชนิดใด** ก็มีความรัก ความห่วงใยเสมอกัน ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ลำเอียงเข้าข้างใดข้างหนึ่ง มีความ **อดทน**ขยันหมั่นเพียร พร้อมทั้งจะช่วยเหลือผู้อื่น ให้มีความสุข แม้จะเหน็ดเหนื่อย หรือต้องเสีย

ทรัพย์สินเงินทอง เสียเวลา แม้เสียชีวิตก็ยอม และช่วยเหลือโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนแต่อย่างใด รักทุกชีวิตทุกวิญญาณ ปรารถนาให้ผู้อื่น มีความสุขถ้วนหน้ากัน ตัวอย่าง เช่น เรามีอาหารหนึ่งจาน เรารับประทานแล้วรู้สึกอร่อย มีความสุข อยากให้ทุกคนได้รับประทาน เช่น พ่อ แม่ ครู อาจารย์ ลูกหลาน ญาติพี่น้อง พวกห้อง บริวาร ทุกคนในหมู่บ้าน ในตำบล ในอำเภอ ในจังหวัด ในประเทศ หรือทุกคนในโลกนี้ รวมทั้งสัตว์เดรัจฉาน สัตว์นรก เปรต อสุรกาย และทุกชีวิตทุกวิญญาณในโลกนี้ ได้รับประทานอาหารจานนี้แล้ว คงจะมีความสุขเหมือนเรา

นี่คือ ผู้ที่มีความเมตตาเป็นคุณธรรมประจำใจ ของผู้ที่ไม่มิกิเลสครอบงำจิต หรือกิเลสเบาบาง ผู้ใดที่มีคุณธรรม ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ถือว่าผู้นั้นมีน้ำใจที่ใสสะอาดบริสุทธิ์ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือเผื่อแผ่ต่อมนุษย์และสัตว์ ทุกชีวิต ทุกวิญญาณ ให้มีความสุขถ้วนหน้า ถือว่าเป็นคนดี เป็นผู้ใหญ่ ที่ดี เป็นพรหม เป็นอริยบุคคล เป็นพระอริยะ เป็นพระอรหันต์ ท่านเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่มีน้ำใจ อันบริสุทธิ์ทั้งสิ้น นี่คือนักผู้มีจิตเป็นสาธารณะ

กรุณา คือ ความสงสาร หมายถึง ความสงสาร อยากให้ทุกคน ทุกชีวิต ทุกวิญญาณ พ้นจากความทุกข์ มี 2 อย่าง ดังนี้

- (1) กรุณา ความสงสารที่มีกิเลสครอบงำจิต
- (2) กรุณา ความสงสารที่ไม่มีกิเลสครอบงำจิต

กรุณา ความสงสารที่มีกิเลสครอบงำจิต หมายถึง จิตอยู่ใต้อำนาจของความโลภ ความโกรธ ความหลง จึงมีความสงสารที่คับแคบอยู่ในขอบเขต เช่น พ่อแม่สงสารลูก ลูกสงสารพ่อแม่ พี่สงสารน้อง น้องสงสารพี่ สามีสงสารภรรยา ภรรยาสงสารสามี สงสารวงศาคณาญาติ ลูกน้องพวกพ้อง บริวาร ซึ่งเป็นคนที่ตนรัก ความสงสารเหล่านี้ เป็นความเห็นแก่ตัว เป็นธรรมชาติของมนุษย์ปุถุชน ที่มีจิตใจคับแคบ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เฉพาะผู้ที่ตนรัก และผู้ที่ใกล้ชิดเท่านั้น ตัวอย่างเช่น พ่อ แม่ ลูกหลาน ญาติพี่น้อง คนใกล้ชิดของเราป่วย เรารู้สึกสงสารอยากช่วยเหลือทุกวิถีทาง เพื่อให้หายป่วยโดยเร็ว ให้พ้นจากความทุกข์ทรมาน ถ้าผู้อื่นป่วยเรารู้สึกเฉย ๆ ไม่คิดจะช่วยเหลือแต่ประการใด

นี่คือ ความสงสารของผู้ที่มีกิเลสครอบงำจิต เป็นคุณธรรมประจำใจ ของมนุษย์ปุถุชนเท่านั้น ไม่มีคุณธรรมอันสูงส่ง เพราะเห็นแก่พวกพ้องญาติพี่น้องของตน นี่คือนักผู้มีจิตเป็นสาธารณะ

กรุณา คือความสงสารที่ไม่มีกิเลสครอบงำจิต หมายถึงผู้ที่มีความสงสารอันกว้างขวาง อย่างไม่มีขอบเขต มีน้ำใจอันบริสุทธิ์ ปรารถนาที่จะช่วยเหลือให้ผู้อื่นที่ตกทุกข์ได้ยาก พ้นจากความทุกข์ ความเดือดร้อน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง มีน้ำใจอันเปี่ยมล้นไปด้วยคุณธรรม คือ ความกรุณา สงสารทุกชีวิต ทุกวิญญาณ ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นใคร หรือสัตว์ชนิดใด ที่เกิดขึ้นแล้วในโลกนี้ มีความตั้งใจมั่น เสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม เสียสละทรัพย์สินเงินทองช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ช่วยเหลือสังคม ด้วยสติปัญญาเพื่อบรรเทาปัญหาต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปด้วยดี ไม่เห็นแก่ตัว เห็นแต่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่

นี่คือผู้ที่มีความกรุณาเป็นคุณธรรมประจำใจของผู้ที่ไม่มีกิเลส คือความโลภ ความโกรธ ความหลง ครอบงำจิต หรือมีกิเลสเบาบาง เป็นคุณสมบัติของคนดี ของผู้ใหญ่ที่ดี ของพรหม ของอริยบุคคล พระอริยะ และ พระอรหันต์ นี่คือนักผู้ที่มีจิตเป็นสาธารณะ

มูทิตา คือ ความรู้สึกพลอยยินดี กับผู้อื่นที่ได้ดีมีสุข มี 2 อย่าง ดังนี้

- (1) มูทิตา คือความพลอยยินดีที่มีกิเลสครอบงำจิต
- (2) มูทิตา คือความพลอยยินดีที่ไม่มีกิเลสครอบงำจิต

มูทิตา ความพลอยยินดีที่ไม่บริสุทธิ์ใจ เพราะมีกิเลส คือความโลภความโกรธ ความหลง ครอบงำจิต หมายถึงผู้ที่มีความรู้สึกพลอยยินดีเฉพาะ พ่อ แม่ ลูกหลานญาติพี่น้อง พวกพ้อง บริวาร ทุกคนที่เรารัก หรือ คนใกล้ชิด ประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นคนในครอบครัว ได้เลื่อนยศถาบรรดาศักดิ์ หรือลูกหลานสอบเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้ และเรียนจบ หรือถูกหวยรวยเบอร์ เป็นต้น เราก็ดีอกดีใจ พลอยยินดีกับคนที่เรารักเท่านั้น ถ้าผู้อื่นที่ไม่ใช่ พ่อแม่ ลูกหลานญาติพี่น้อง พวกพ้อง บริวาร และทุกคนที่เรารัก หรือคนใกล้ชิด ได้ดีมีสุข จะเนื่องจากเหตุใด ๆ ก็ตาม จะรู้สึกไม่สบายใจมีความอิจฉาริษยา คิดทำร้ายทำลายกัน ดังที่ได้เกิดขึ้นแล้วกับมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน แม้แต่ตัวเราเองก็เป็นเช่นกัน เป็นความพลอยยินดีที่ไม่บริสุทธิ์ใจมีกิเลสครอบงำจิต เป็นธรรมชาติของมนุษย์ปุถุชน ไม่ใช่คุณธรรมอันสูงส่งแต่อย่างใด นี่คือนักผู้ที่มีจิตเป็นสาธารณะ

มูทิตา ความพลอยยินดีด้วยความบริสุทธิ์ใจ ที่ไม่มีกิเลสครอบงำจิต หมายถึงผู้ที่มีคุณธรรมอันสูงส่ง มีเมตตา คือความรัก มีกรุณา คือความสงสารอย่างกว้างขวาง จะพลอยยินดีกับผู้ที่ได้ดีมีสุข ทุก ๆ คน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่เลือกชนชั้น วรรณะ ไม่เลือกทุกชีวิตทุกวิญญาณ ผู้ใดที่ได้ดีมีสุข เขาก็จะชื่นชมยินดี อนุโมทนาสาธุ ให้ทุกชีวิตทุกวิญญาณ มีความสุขยิ่ง ๆ ขึ้นไป ถึงแม้คนเหล่านั้นจะไม่ใช่พ่อแม่ ลูกหลาน ญาติพี่น้อง พวกพ้องบริวาร คนที่เรารัก หรือคนใกล้ชิดก็ตาม จะเป็นคนที่รู้จักหรือไม่รู้จักก็ตาม เมื่อทราบว่าเขาเหล่านั้นมีความสุขก็มีความพลอยยินดีด้วยใจอันบริสุทธิ์ทั้งสิ้น ไม่มีจิตอิจฉาริษยาเลยแม้แต่น้อย

นี่คือมูทิตา ความพลอยยินดีของผู้ที่ไม่มีกิเลส ความโลภ ความโกรธ ความหลง ครอบงำจิต หรือมีกิเลสเบาบาง เป็นคุณสมบัติของคนดี ผู้ใหญ่ที่ดี ของพรหม ของอริยบุคคล ของพระอริยะ ของพระอรหันต์ ท่านเหล่านี้ล้วนแล้ว แต่เป็นผู้ที่มีน้ำใจอันบริสุทธิ์ทั้งสิ้น นี่คือนักผู้ที่มีจิตเป็นสาธารณะ

อุเบกขา คือความวางเฉย วางตัว วางใจเป็นกลาง มี 2 อย่าง ดังนี้

- (1) อุเบกขา ความวางเฉยเพราะมีกิเลสครอบงำจิต
- (2) อุเบกขา ความวางเฉยเพราะไม่มีกิเลสครอบงำจิต

อุเบกขา ความวางเฉยเพราะมีกิเลส คือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ครอบงำจิต ตัวอย่างเช่น เมื่อเห็นคนที่เราเกลียดชัง ประสบความสำเร็จด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม ก็วางเฉยไม่คิดที่จะช่วยเหลือ กลับมีความคิดซ้ำเติมให้เกิดความวิตกกังวลมากขึ้น นี่คือนักผู้ที่มีจิตเป็นสาธารณะ

แต่เมื่อพ่อ แม่ ลูกหลาน ญาติพี่น้อง พวกพ้อง บริวาร คนที่เรารัก หรือคนที่ใกล้ชิด เกิดความวิตติเนื่องด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม จะรู้สึกเห็นใจ และสงสาร อยากช่วยเหลือ ให้พ้นจากความทุกข์ยากลำบาก วางเฉยไม่ได้ จะรู้สึกเสียใจ เป็นทุกข์เป็นร้อน จิตใจกระสับกระส่าย กระทบกระวาย หาทางช่วยเหลือทุกวิถีทาง ให้คนที่เรารัก พ้นจากความวิตติจากเหตุ นั้น ๆ

นี่ถือว่าเป็นธรรมชาติของมนุษย์ปุถุชน ที่มีความลำเอียงอันเกิดจากมีกิเลส ความโลภ ความโกรธ ความหลง ครอบงำจิต เป็นคุณสมบัติของมนุษย์ปุถุชน ไม่ใช่ผู้มีคุณธรรมอันสูงส่ง แต่อย่างใด ไม่ถือว่าเป็นผู้ที่มีน้ำใจอันบริสุทธิ์ เพราะเห็นแก่ญาติพี่น้อง พวกพ้องของตน นี้อคือ ผู้ที่ไม่มีจิตเป็นสาธารณะ

อุเบกขา ความวางเฉย เพราะไม่มีกิเลสครอบงำ หมายถึงผู้ที่มีคุณธรรมประจำใจ มีความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ก็จงวางตัววางใจ เป็นกลางไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอนเอียง เข้าข้างใดข้างหนึ่ง จะเป็นคนที่ตนรักก็ดี คนที่ตนเกลียดก็ตาม ได้รับความวิตติด้วยเหตุใด

เหตุหนึ่งก็ตาม พยายามช่วยเหลือแล้ว แต่ไม่อาจช่วยเหลือได้ ก็ต้องใช้อุเบกขา ความวางเฉย มีใจเป็นกลาง ไม่ดีใจหรือไม่เสียใจ เพราะเข้าใจในธรรมชาติ ของสัตว์โลก ซึ่งศึกษามาจากคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ว่า “ สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ” ใครทำกรรมอันใดไว้ ไม่ว่า จะเป็นบุญหรือเป็นบาป จักต้องได้รับผลของกรรมนั้นสืบไป อย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น

เมื่อคิดได้ดังนี้แล้ว จึงมีใจเป็นกลาง ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็น พ่อ แม่ ลูกหลาน ญาติพี่น้อง พวกพ้อง บริวาร คนที่ใกล้ชิด หรือไม่ใกล้ชิด คนที่ตนรัก คนที่ตนเกลียด แม้แต่สัตว์เดรัจฉาน ทุกชีวิตทุกวิญญูณ ที่ได้รับผลกรรมจากการคิดชั่ว พุทธชั่ว ทำชั่ว เกิดความวิตติอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะไม่เป็นทุกข์ ไม่เคียดรอน จิตใจไม่กระทบกระวาย ไม่กระสับกระส่ายแต่อย่างใด เพราะเข้าใจว่ามนุษย์และสัตว์ทั้งหลายในโลกนี้ มีการเกิด แก่ เจ็บ ตาย เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป ทุกอย่างเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ไม่มีสิ่งใดในโลกนี้เป็นของใครทั้งสิ้น

นี่คือ อุเบกขา ความวางเฉย ที่ไม่มีกิเลสครอบงำจิต เป็นคุณสมบัติของคนดี ของผู้ใหญ่ที่ดี ของพรหม ของอริยบุคคล ของพระอริยะ ของพระอรหันต์ นี้อคือ ผู้มีจิตเป็นสาธารณะ

ผู้ใดมีคุณธรรม ทั้ง 4 ประการดังที่กล่าวมาแล้วนี้ คือ

- 1) เมตตา คือความรัก ปรารถนาจะให้ทุกชีวิตทุกวิญญูณเป็นสุข
- 2) กรุณา คือความสงสาร คิดช่วยเหลือให้ทุกชีวิต ทุกวิญญูณพ้นทุกข์
- 3) มุทิตา คือความพลอยยินดี เมื่อทุกคนทุกชีวิต ทุกวิญญูณได้ดีมีสุข
- 4) อุเบกขา คือการวางเฉย และวางตัว วางใจเป็นกลาง ไม่มีความลำเอียง

ผู้ใดมีคุณธรรมประจำกาย วาจา ใจ สมบูรณ์แล้ว เป็นผู้ที่มีน้ำใจอันสะอาดบริสุทธิ์ พร้อมจะ เป็นผู้ให้ ยอมเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปันทรัพย์สินเงินทอง ช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่เพื่อนมนุษย์ร่วมโลก และใช้สติปัญญา

ช่วยแก้ไขบรรเทาปัญหา ที่เกิดขึ้นในสังคม และสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นกับชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ (ติคณา แชมมณี, 2550, หน้า 20)

นี่คือ คุณสมบัติของผู้ที่มีจิตเป็นสาธารณะ เพราะมีคุณธรรม 4 ประการนี้ ผู้ใดขาดคุณธรรม 4 ประการนี้ ก็จะเป็นคนที่ไม่มิจิตเป็นสาธารณะ เห็นแก่ตัว ไม่ซื่อสัตย์สุจริต พร้อมทั้งจะทุจริตคดโกงได้ **ทุกเวลา** ไม่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่มีความเสียสละทรัพย์สินเงินทอง ช่วยเหลือผู้ใด ทำความชั่วสร้างความเดือดร้อนให้กับครอบครัว หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ประเทศชาติบ้านเมือง และทั้งโลก

กล่าวโดยสรุป คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน **อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ** ในด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม บุคลิกลักษณะนิสัยที่ดีงาม

2.2 คุณลักษณะเด็กและเยาวชนไทยที่พึงประสงค์

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) จะเพิ่มศักยภาพ **และสร้างความเสมอภาคทางโอกาส**ให้กับเด็กและเยาวชนทั้งในกลุ่มภาวะยากลำบาก กลุ่มปกติทั่วไป **และกลุ่มปัญญาเลิศ** เพื่อเตรียมความพร้อมให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าอยู่ในสังคมอนาคตได้อย่างมี **ความสุขโดยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้**

- (1) มีสายใยผูกพันกับสมาชิกในครอบครัว
- (2) มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ เจริญเติบโต มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความเคารพ และ **ภาคภูมิใจในตนเอง**
- (3) มีวัฒนธรรมที่ดีงาม เข้าใจหลักการที่ถูกต้องของศาสนา สาระแก่นแท้ของชีวิตและคุณค่า **ภูมิปัญญาท้องถิ่น**
- (4) มีความสามารถในการสื่อสารมากกว่า 1 ภาษา รู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเข้าใจถึง **สาระประโยชน์**เพื่อนำมาประยุกต์ใช้อย่างกลมกลืนกับวัฒนธรรมไทย
- (5) เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีวินัย มี **เหตุผล** และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม
- (6) เข้าใจสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับ **ชีวิตประจำวันและการทำงาน** รวมทั้งเคารพสิทธิของผู้อื่น
- (7) รู้จักคิดไม่มกมาย และรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเอง ตลอดจนเห็นคุณค่า **ของผลงานและการประหยัดพลังงานทุกประเภท**
- (8) มีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย เป็นผู้ผลิตที่รับผิดชอบต่อสังคม รู้จักสร้างงานและอาชีพ **อิสระที่มีระบบการจัดการที่ดี**
- (9) รับผิดชอบในการรักษาและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(10) รู้จักปรับเปลี่ยนแนวคิด และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2541, หน้า 13-14)
กรมวิชาการ (2545, หน้า 18) ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการที่ควรพัฒนา
ให้นักเรียนในเยาวชนไทย คือ

- 1) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - 1.1 การรู้จักและเข้าใจตนเองและผู้อื่น
 - 1.2 ความตรงต่อเวลา
 - 1.3 ความซื่อสัตย์
 - 1.4 ความขยันหมั่นเพียรใฝ่รู้
 - 1.5 ความรับผิดชอบ
 - 1.6 ความประหยัด
 - 1.7 ความอดทน
 - 1.8 มีความสามัคคีการทำงานเป็นกลุ่ม
 - 1.9 การมีสัมมาคารวะ
 - 1.10 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 - 1.11 ไม่พัวพันสิ่งมอมเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ
- 2) ด้านความสามารถในการทำงานอย่างมีคุณภาพ
 - 2.1 ความรู้ความเข้าใจในกิจกรรม
 - 2.2 ลักษณะพื้นฐานของการมีทักษะการทำงาน
- 3) ด้านคุณค่าที่ให้ต่อสังคม
 - 3.1 ความตื่นตัวต่อปัญหา
 - 3.2 ความกล้าหาญจริยธรรมที่จะจรรโลงความถูกต้องในสังคม
 - 3.3 อุทิศการปฏิบัติงานในการทำประโยชน์เพื่อสร้างสรรค์

2.3 คุณลักษณะของนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

มาตรฐานการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ได้กำหนดมาตรฐาน
คุณลักษณะของนักเรียน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้

- (1) มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักเบื้องต้นของแต่ละศาสนา

- (2) ชื่อสัตย์สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับระดับอาชีวศึกษา)
- (3) มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- (4) ประหยัด ใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่าทั้งของตนเองและส่วนรวม

มาตรฐานที่ 2 เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามมาระบอบ

ประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้

- (1) เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่
- (2) รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเอง และเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
- (3) มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่าง

มีความสุข

- (4) ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น
- (5) รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

มาตรฐานที่ 3 มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้

- (1) รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการ

เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

- (2) ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยความสมัครใจ
- (3) ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์

ตัวบ่งชี้

- (1) สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด
- (2) สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดีข้อเสีย ความถูก

ความผิด ระบุสาเหตุผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีการปฏิบัติงานใน การแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสมได้

- (3) มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

(1) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชา/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา

- (2) มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง
อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

- (1) มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล
 - (2) รักการอ่านสามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน
 - (3) สามารถสรุปประเด็น จากการเรียนรู้และประสบการณ์ ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง
- มาตรฐานที่ 7 เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่งดงามของไทย

ตัวบ่งชี้

- (1) รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) มีความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาไทยโดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่นและนำมาใช้ได้
- (3) ชื่นชมและสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี ที่ดีงามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 8 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี

ตัวบ่งชี้

- (1) รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดีตนเองและพยายามปรับปรุงตนเอง
- (2) เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น
- (3) รู้จักกาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย
- (4) สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้

มาตรฐานที่ 9 มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจต

คติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

- (1) สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอน และผลงานมีประสิทธิภาพ
- (2) ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง
- (3) สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของคนอื่นร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)
- (4) มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 มีสุนทรีย์ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

- (1) มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
- (2) มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
- (3) ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป

(4) รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
 มาตรฐานที่ 11 ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา
 ตัวบ่งชี้

- (1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
- (2) ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา
 ตัวบ่งชี้

- (1) มีความชื่นชมและสามารถร่วมกิจกรรม ด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติได้กำหนด มาตรฐาน วิชา 12 มาตรฐานนั้น จะเน้นเรื่องความมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนและความเป็นพลเมืองดีของ **ครอบครัว ชุมชน** ซึ่งมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม และพยายามเรียนรู้และพัฒนาตนเอง **ให้รู้จักตนเองให้มากขึ้น และภูมิใจในความเป็นไทย มีสุขภาพจิตดีโดยปลอดภัยจากสิ่งเสพติดทั้งหลาย โดยอาศัยสุนทรียภาพ กีฬาและดนตรี มาเป็นเกราะป้องกันสำหรับเด็กในวัยเรียนหรือวัยรุ่นได้**

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับจิตสาธารณะ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด นำไปสู่สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาผ่านการ **จัดการเรียนการสอน การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** ในลักษณะต่างๆ จนตกผลึกเป็นคุณลักษณะอัน **พึงประสงค์ในตัวผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในตัวผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องใช้ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมเพื่อนำมาประเมินและตัดสิน**

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะจัดกิจกรรม

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจน โดยพิจารณาจากนิยาม ตัวชี้วัดพฤติกรรมบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนนของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 28)

2.4.1 ความหมายของจิตสาธารณะ

ความหมายของจิตสาธารณะ หรือ Public consciousness มีผู้ให้ความหมายหลากหลายกันไป โดยภาพรวมอาจสรุปความหมายของ จิตสาธารณะโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สนใจ ได้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 52) ได้ให้ความหมายของ จิตสำนึกทางสังคม หรือจิตสาธารณะ หรือจิตสำนึกสาธารณะ (Public Consciousness) ว่า คือ การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือการคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน

ปทานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน (2538, หน้า 22) ให้ความหมาย จิตสาธารณะไว้ดังนี้

1) จิตสาธารณะคือ จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ให้ความหมายไว้ว่า เป็นภาวะที่จิตตื่นและรู้สึกตัว สามารถตอบสนองสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือรูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัสได้ การกตระหนักรู้ และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน/การคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน

2) จิตสาธารณะ คือ จิตอาสา ที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจเพื่อส่วนรวม โดยการแสดงออกด้วยการอาสาไม่มีใครบังคับ

3) จิตสาธารณะ คือ การสำนึกสาธารณะ ซึ่งหมายถึงการที่บุคคลตระหนักรู้และคำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมและสังคม เห็นคุณค่าของการเอาใจใส่ดูแลรักษาสิ่งต่างๆที่เป็นของส่วนรวม

4) จิตสาธารณะ คือ จิตบริการที่เกี่ยวกับการคิดและการปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น เป็นการประพฤติปฏิบัติที่มุ่งความสุขของผู้อื่นที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความตั้งใจดีและเจตนาดี

5) จิตสาธารณะ คือ จิตสำนึกทางสังคมที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้อธิบายว่าเป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่งดงาม ละอายต่อสิ่งผิดเน้นความเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ (2553, หน้า 12) ได้กล่าวถึง คำว่า จิตสาธารณะในภาษาไทยว่าเป็นศัพท์ใหม่ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาทศวรรษที่ผ่านมา เป็นคำที่ใช้แปลจากภาษาอังกฤษที่เรียกว่า Public consciousness หรือ public mind หรือ public minds หรือ public service หรือ service mind ส่วนคำแปลในภาษาไทย นอกจากใช้ว่าจิตสาธารณะแล้ว มีคำที่ใช้ในความหมายเดียวกันคำอื่นๆ คือ สำนึกสาธารณะหรือ จิตสำนึกสาธารณะหรือ จิตบริการหรือ จิตอาสา หรือ จิตสำนึกทางสังคม เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 32) ได้ให้นิยามว่า จิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

ผู้มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสิ่งคมอนุรักษสิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังผลตอบแทน นอกจากนี้ ยังได้กำหนด ตัวชี้วัดคุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตสาธารณะว่าประกอบด้วย ลักษณะคือ เป็นผู้ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทนและเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

จันทิรา ธนสวนวงศ์ (2554, หน้า 28) ให้ความหมาย จิตสาธารณะ (Public mind) ว่า หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า “สาธารณะ” คือ สิ่งที่มีได้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด จิตสาธารณะ จึงเป็นความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะ ในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและบำรุงรักษา ร่วมกัน เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสีสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้ง ขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟที่ให้แสงสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำประปา หรือ ไฟฟ้า ที่เป็นของส่วนรวม โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าตลอดจนช่วยดูแลรักษาให้ความช่วยเหลือผู้ทุกข์ ภัยยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อให้เกิดปัญหาหรือ ช่วยกันแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของ จิตสาธารณะ ว่าเป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ต้งาม ละอายต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัดและมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

นวรินทร์ ตาก้อนทอง (2550, หน้า 18) ให้ความหมายของ จิตสาธารณะว่า คือ คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าหรือการให้คุณค่าแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมรวมทั้ง สิ่งต่างๆ ที่เป็นสาธารณะที่ไม่มีผู้ใดหนึ่งเป็นเจ้าของหรือเป็นสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน

กล่าวโดยสรุป จิตสาธารณะ หมายถึง จิตที่คิดสร้างสรรค์ คิดดี ทำดี เพื่อส่วนรวม เพื่อสาธารณะ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ

2.4.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตสาธารณะ

การมีจิตสาธารณะนั้น เป็นสิ่งที่เกิดตามวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล สภาพแวดล้อมต่างๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม สรุปว่า จิตสาธารณะ หรือ จิตสำนึกทางสังคม อยู่ภายใต้อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ดังนี้

ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับภาวะทางสัมพันธ์ภาพของมนุษย์ ภาวะทางสังคมเป็นภาวะที่ลึกซึ้งที่มีผลต่อจิตสำนึกด้านต่างๆ ของมนุษย์ เป็นภาวะที่ได้อบรุมล้อมเกลาและสะสมอยู่ในส่วนของการรับรู้ที่ละเอียดละน้อย ทำให้เกิดสำนึกที่มีรูปแบบหลากหลาย ภาวะแวดล้อมทางสังคมนี้เริ่มตั้งแต่พ่อแม่ พี่น้อง ญาติ เพื่อน ครู สื่อมวลชน บุคคลทั่วไป ตลอดจนระดับองค์กร วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ กฎหมาย ศาสนา รวมทั้ง ภาวะแวดล้อม ด้านสื่อสารมวลชน และส่วนที่กำกับสำนึกของบุคคล คือ การได้สัมผัสจากการใช้ชีวิตที่มีผลต่อการเกิดสำนึก อาทิ การไปโรงเรียน ไปทำงาน ดูละคร ฟังผู้คนสนทนากัน เป็นต้น

ปัจจัยภายใน สำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายใน หมายถึง การคิดวิเคราะห์ ของแต่ละบุคคลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าและความดีงาม ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการประพฤติปฏิบัติ โดยเฉพาะการปฏิบัติทางจิตใจ เพื่อขัดเกลาตนเองให้เป็นไปทางใดทางหนึ่ง โดยเกิดจากการรับรู้ จากการเรียนรู้ การมองเห็น การคิด แล้วนำมาพิจารณาเพื่อตัดสินใจว่าต้องการสร้างสำนึกแบบใด ก็จะมีการฝึกฝนและสร้างสำนึกเหล่านั้น

การเกิดจิตสำนึกไม่สามารถสรุปแยกแยะได้ว่าเกิดจากปัจจัยภายในหรือภายนอกเพียงอย่างเดียว เพราะทุกสรรพสิ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน จิตสำนึกที่มาจากภายนอกเป็นการเข้ามาโดยธรรมชาติ กระทบต่อความรู้สึกของบุคคล แล้วกลายเป็นจิตสำนึกโดยธรรมชาติ และมักไม่รู้ตัว แต่จิตสำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายในเป็นความจงใจเลือกสรรบุคคล ระลึกรู้ตนเองเป็นอย่างดี เป็นสำนึกที่สร้างขึ้นเองระหว่างปัจจัยภายใน และภายนอก เป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่องกัน ดังนั้น การพัฒนาจิตสำนึกจึงต้องกระทำควบคู่กันไปทั้งปัจจัยภายในและภายนอก

2.4.3 ผลกระทบของการขาดจิตสาธารณะ

การที่คนมาอยู่รวมกันเป็นสังคม ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากัน การที่คนในสังคมขาดจิตสาธารณะนั้น จะมีผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อชุมชน ระดับประเทศ และระดับโลก ดังนี้ (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจกร, 2543, หน้า 22-29)

- 1) ผลกระทบต่อบุคคล ทำให้เกิดปัญหา คือ
 - 1.1 สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง
 - 1.2 สร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น
- 2) ผลกระทบต่อครอบครัว ทำให้เกิดปัญหา คือ
 - 2.2 ความสามัคคีในครอบครัวลดน้อยลง
 - 2.3 การแก่งแย่ง ทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว
- 3) ผลกระทบต่อองค์กร ทำให้เกิดปัญหา คือ
 - 3.1 การแบ่งพรรคแบ่งพวกภายในองค์กร
 - 3.2 ความเห็นแก่ตัว แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น
 - 3.3 การเบียดเบียนสมบัติขององค์กรเป็นสมบัติส่วนตัว

3.4 องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง

4) ผลกระทบต่อชุมชน ทำให้เกิดปัญหา คือ

4.1 ชุมชนอ่อนแอ ขาดการพัฒนา เพราะต่างคนต่างอยู่ สภาพชุมชนมีสภาพ เช่นไรก็ยังคง **เป็นเช่นนั้น** ไม่เกิดการพัฒนา และยิ่งนานไปก็มีแต่เสื่อมทรุดลง

4.2 อาชญากรรมในชุมชนอยู่ในระดับสูง

4.3 ขาดศูนย์รวมจิตใจ ขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหา เพราะคนในชุมชนมองปัญหา **ของตัวเองเป็นเรื่องใหญ่** ขาดคนอาสาบำเพ็ญการพัฒนา เพราะกลัวเสียทรัพย์ กลัวเสียเวลา หรือกลัว **เป็นที่ครหาจากบุคคลอื่น**

5) ผลกระทบต่อชาติ ถ้าบุคคลในชาติขาดจิตสาธารณะจะทำให้เกิด

5.1 วิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้ง และแก้ปัญหาไม่ได้ เกิดการเบียดเบียนทำลาย **ทรัพยากรและสมบัติที่เป็นของส่วนรวม**

5.2 ประเทศชาติอยู่ในสภาพล้าหลัง เนื่องจากขาดพลังของคนในสังคม เมื่อผู้นำประเทศ **นำมาตรการใดออกมาใช้ ก็จะไม่ได้ผล** เพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน

5.3 เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก เกิดการแก่งแย่งแข่งขัน เห็นแก่ประโยชน์กลุ่มของตน **และพวกพ้อง** เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน

6) ผลกระทบต่อโลก ถ้าบุคคลขาดจิตสาธารณะ จะทำให้เกิดการเอาเปรียบระหว่างประเทศ **ทำให้เกิดปัญหาในระดับต่างๆ ดังนี้**

6.1 เกิดการสะสมอาวุธกันระหว่างประเทศ เพราะขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน กลัว **ประเทศอื่นจะโจมตี** จึงต้องมีอาวุธที่รุนแรง มีอานุภาพในการทำลายสูงไว้ในครอบครอง เพื่อข่มขู่ประเทศอื่น **และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็จะมีแนวโน้มในการใช้ความรุนแรงของแสนยานุภาพทางการสงคราม** ในการ **ตัดสินปัญหา**

6.2 เกิดการกลั่นแกล้ง แก่งแย่งหรือครองอำนาจการค้าระหว่างประเทศพยายามทุกวิถีทาง **เพื่อให้เกิดการได้เปรียบทางการค้าทำให้ประเทศด้วยกว่าขาดโอกาสในการพัฒนาประเทศของตน**

6.3 เกิดการรังเกียจเหยียดหยามคนต่างเชื้อชาติ ต่างเผ่าพันธุ์ หรือต่างท้องถิ่น มองชน **ชาติอื่นๆ เผ่าพันธุ์อื่นว่ามีความเจริญหรือมีศักดิ์ศรีดีต่อยกกว่าเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ของตนเอง** ดูถูกหรือ **เป็นปฏิปักษ์ต่อชาติอื่น**

สรุปผลกระทบของการขาดจิตสาธารณะได้ดังนี้ คือ ผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร **อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อชุมชน ประเทศ และโลก**

2.4.4 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ

องค์ประกอบของจิตสำนึกสาธารณะหรือจิตสาธารณะนั้น มีการแบ่งองค์ประกอบที่แตกต่างกันไปตามระดับอายุของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งได้แบ่งองค์ประกอบของจิตสำนึก ว่ามีอยู่ 3 ด้านหลักๆ ดังนี้ (สมพงษ์ สิทธิพล, 2542, หน้า 15-16)

1) จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง (Self Consciousness) เป็นจิตสำนึกเพื่อพัฒนาตนเอง ทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จิตสำนึกด้านนี้การศึกษาไทยมุ่งเน้นปลูกฝังมานาน เกิดบ้างไม่เกิดบ้าง ไปตามสภาพการณ์เป็นจิตสำนึกแบบคลาสสิกที่ทุกสังคมพยายามเหมือนกันที่จะสร้างให้ได้ เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังและมีมานานตามสภาพสังคมไทย

2) จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น (Others Oriented Consciousness) เป็นจิตสำนึกของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของคนในกลุ่มชนหนึ่ง เช่น ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่คนไทยส่วนใหญ่ถูกหล่อหลอมมาจากพื้นฐานดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทยอยู่แล้ว สร้างกันได้ง่ายมาก

3) จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม หรือจิตสำนึกสาธารณะ (Social Public Consciousness) เป็นจิตสำนึกที่ตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน เป็นจิตสำนึกที่คนไทยยังไม่ค่อยมี และขาดกันอยู่มาก เพราะพื้นฐานความเป็นมาของสังคมไทยสมควรที่จะรีบพัฒนาขึ้นโดยเร็ว เช่น จิตสำนึกด้านเศรษฐกิจ จิตสำนึกด้านการเมือง จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของจิตสำนึกสาธารณะหรือจิตสาธารณะนั้น มีการแบ่งองค์ประกอบที่แตกต่างกันไปตามระดับของกลุ่มอายุของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งได้แบ่งองค์ประกอบของจิตสำนึก 3 ด้านหลักๆ ได้แก่ จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น และจิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม หรือจิตสำนึกสาธารณะ

2.4.5 ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ของผู้มีจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ของผู้มีจิตสาธารณะ มีรายละเอียดดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 50)

ตัวชี้วัด 1. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน
พฤติกรรมบ่งชี้

- 1.1 ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ
- 1.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน
- 1.3 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สินและอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น

ตัวชี้วัด 2. เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม
พฤติกรรมบ่งชี้

- 2.1 ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ

2.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม

2.3 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ต้องการตามสถานการณ์
ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น ส่วนวิธีการพัฒนา เพื่อให้เกิดลักษณะของผู้มีจิตสาธารณะ นั้นสามารถ
ดำเนินการได้โดย การสอนแทรกใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือใน
โครงการ หรือประเมินจาก กิจวัตรประจำวัน เป็นต้น

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาและสร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการมี
จิตสาธารณะ ตามตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา โดยแบ่งการ
มีจิตสาธารณะเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และด้าน
เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม มาบูรณาการเป็นกรอบแนวคิดในการ
วิจัยครั้งนี้

2.5 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

ประวัติความเป็นมา

กระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนกลางมีการยุบกรมต่าง ๆ หลายกรม แล้วปรับปรุงโครงสร้างใหม่
 แบ่งเป็น 6 องค์การ คือ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง (สป.) สำนักงานเลขาธิการสภา
 การศึกษา (สกศ.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการ
 อาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สถานศึกษาในสังกัดที่อยู่ใน
 ภูมิภาค จะเป็นการยุบรวมหน่วยงานสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเดิม (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
 สำนักงานศึกษาธิการ อำเภอ/กิ่งอำเภอ) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ) และ สังกัดกรมสามัญ
 ศึกษา (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด) และโรงเรียนในสังกัด รวมเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.)
 จังหวัดละ 1 เขต ถึง 7 เขต ขึ้นอยู่กับขนาด และจำนวนประชากร โดยจังหวัดร้อยเอ็ดแบ่งเป็น 3 เขตพื้นที่
 การศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประกอบด้วยสถานศึกษาในสังกัด สพฐ.ใน 7 อำเภอ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประกอบด้วยสถานศึกษาในเขตอำเภอ เมืองร้อยเอ็ด
 จตุรพักตรพิมาน ธวัชบุรี ศรีสมเด็จ จังหาร เชียงขวัญ ทุ่งเขาหลวง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วยสถานศึกษาในเขตอำเภอ สุวรรณภูมิ
 เกษตรวิสัย ปทุมรัตน์ อาจสามารถ พนมไพร เมืองสรวง โพนทราย และหนองฮี

เขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ประกอบด้วยสถานศึกษาในเขตอำเภอโพนทอง เสดภูมิ หนองพอก
 โพนชัย เมยวดี สำนักงานตั้งอยู่ที่อำเภอโพนทอง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1,
 2556, หน้า 2)

การส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออ่าวบุรี จังหวัด ร้อยเอ็ด

จากการศึกษาสังเคราะห์กิจกรรมส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออ่าวบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โรงเรียนทุกโรงได้จัดหรือเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งมีกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมที่สะท้อนจิตสาธารณะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาศาสนสถาน **ได้แก่ วัด** กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน อนามัย หมู่บ้าน ชุมชน กิจกรรมปลูกต้นไม้ ปลูกป่า กิจกรรมค่าย ชุมชน **อาสาสมัคร** กิจกรรมด้านคุณธรรม ความดี กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมประชาธิปไตย กิจกรรมในโอกาสวัน **สำคัญต่างๆ** วันสำคัญทางศาสนา/ประเพณีวัฒนธรรม วันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถาบันชาติ ศาสนา และ **พระมหากษัตริย์** กิจกรรมรณรงค์/ป้องกันอุบัติเหตุและสารเสพติด กิจกรรมบริการชุมชน ด้านดนตรี นฤศิลป์ไทย **ดนตรีสากล** บริจาคโลหิต บริจาคเงิน สิ่งของเครื่องใช้ บริการด้านสถานที่ กิจกรรม อย.น้อย รณรงค์ให้ **ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย**

2. กิจกรรมที่สะท้อนจิตสาธารณะด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ **บูรณาการกับสิ่งแวดล้อม** กิจกรรมปลูกป่า กิจกรรมเดินรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมค่าย การจัดตั้ง **ชมรม** ชุมชน อาสาสมัคร กิจกรรมดูแลรักษาความสะอาดพื้นที่ในโรงเรียน กิจกรรม 5 ส. และ Big Cleaning **Day** กิจกรรมธนาคารขยะ กิจกรรมดูแล บำรุงรักษาและปรับปรุงภูมิทัศน์ในโรงเรียน เป็นต้น

3. กิจกรรมด้านคุณธรรม ความดี เช่น

3.1 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนที่ทำความดี เมื่อนักเรียนพบสิ่งของมีค่าส่งคืนเจ้าของ

3.2 กิจกรรมดูแลช่วยเหลือผู้อื่น เช่น โครงการจิตอาสา ดูแลผู้สูงอายุ ให้นักเรียนรุ่นพี่มีน้องใน **ความดูแล** 1 ต่อ 5 คน กิจกรรม Dog Lovers Club กิจกรรมที่สอนน้อง เป็นพี่เลี้ยงนักเรียนในการจัดระเบียบ **แถวหน้าเสาธง** ช่วยครูในการฝึกลูกเสือ กิจกรรมที่สอนน้อง

3.3 กิจกรรมด้านศาสนา เช่น กิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา ให้นักเรียนมีจิตศรัทธาเลื่อมใส **ในพระพุทธศาสนา** มีคาบทำวัตรเช้าของทุกวันอังคาร เพื่อทำพิธีสวดมนต์ นุ่งสมาธิ ยกบิณฑุไปวัดในวันพระ **แม่เทียนพรรษา** กิจกรรมธรรมกับชีวิต กิจกรรมชวนเด็กไปวัด การอบรม 5 นาที หลังเลิกแถว กิจกรรมวัน **สุดสัปดาห์** โครงการฟื้นฟูศีลธรรมโลกทุกโรงเรียนระบุว่าจัดกิจกรรมนี้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนิดา ทองมีเหลือ และคณะ (2550, หน้า 52) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผล **ต่อจิตสาธารณะ**ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยทางจิต ได้แก่ เอกลักษณ์แห่งตน ลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การ **อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน** การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน มี

ความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน และเอกลักษณ์แห่งตน โดยสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 38.1

4. ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศชาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน โดยสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตชาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 43.1

5. ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต เอกลักษณ์แห่งตน และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน โดยสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 34.1

พชรี มงคลสินธุ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 ในภาพรวมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านเป็นคนดี ด้านมีวินัย และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านไม่ใ้ใจการเรียนรู้ โดยด้านเป็นคนดี พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนสูงสุด คือ รักษาสิทธิหน้าที่โดยใช้สิทธิเลือกตั้งในโรงเรียน ด้านมีวินัย พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนสูงสุด คือ นักเรียนมีความซื่อสัตย์และซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น และด้านไม่ใ้ใจการเรียนรู้ พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนสูงสุด คือ นักเรียนมีสุนทรียภาพทางศิลปะ และดนตรี

ณัฐพงศ์ ดีโพธิ์ (2553, หน้า 48) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับการมีจิตสาธารณะของ นักศึกษา พบว่าปัจจัยทางสังคมทุกตัวมีความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .275 – .551

2. การมีจิตสาธารณะของนักศึกษา ในแต่ละคณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ คณะวิศวกรรมศาสตร์สูงสุด รองลงมาคือคณะ บริหารธุรกิจ และตามด้วยคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยที่คณะ บริหารธุรกิจกับคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีจิตสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่คณะบริหารธุรกิจกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์กับคณะศิลปกรรม ศาสตร์ มีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน

อ้อมใจ วงษ์มณฑา และ ประเสริฐ บัณฉิศักดิ์ (2554, หน้า 60) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับจิตสาธารณะของทั้งภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักศึกษาที่มีภูมิสำเนา ศาสนา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่า มีจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่อยู่ในคณะวิชา ชั้นปีที่ศึกษา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่แตกต่างกัน พบว่า นักศึกษามีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน สำหรับข้อเสนอแนะมหาวิทยาลัยควรจัดให้ชมรมกิจกรรมนักศึกษาที่มีอยู่เป็นหน่วยปฏิบัติการ เพื่อให้ให้นักศึกษาทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ฝ่ายกิจการนักศึกษาของแต่ละคณะ ควรจัดกิจกรรมสร้างจิตสาธารณะให้เกิดขึ้น ควรจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิมได้มีกิจกรรมร่วมกัน สร้างความรัก ความสามัคคีร่วมกัน นำไปสู่ความสามัคคีในสังคมพหุวัฒนธรรม ให้นักศึกษาที่มีความสามารถในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตระหนักถึงการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมส่วนรวม มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือกัน

อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ (2554, หน้า 56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ในระดับมาก มีรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มก้าวหน้าและกลุ่มวิชาชีพมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ กลุ่มเก็บตัว และจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรัชย์ ศรจาดิ (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาจิตสาธารณะด้านการบำเพ็ญประโยชน์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองโน (คุรุราษฎร์พัฒนา) อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

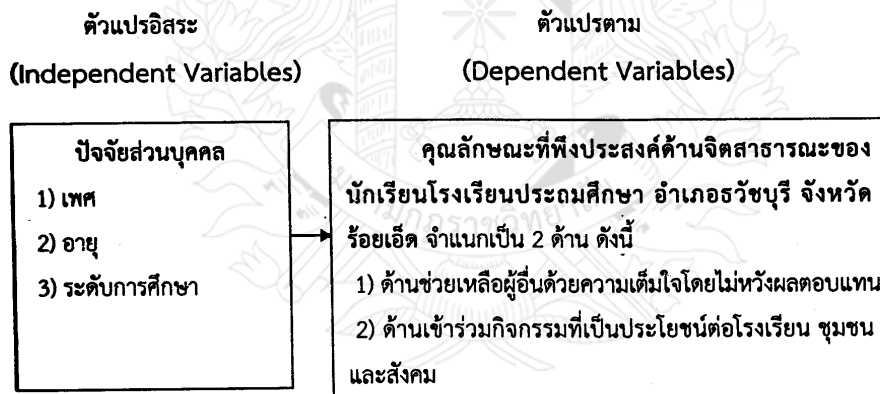
ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาจิตสาธารณะด้านการบำเพ็ญประโยชน์ของนักเรียนโดยใช้กลยุทธ์การสร้างตระหนัก ด้วยกิจกรรมเด็กจิตบริสุทธิ์ กิจกรรมรู้ใช้ รู้เก็บ รู้จัก และการนิเทศภายใน หลังดำเนินการพัฒนาแล้ว ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น มีความเอาใจใส่ต่อหน้าที่ของตนเอง ตระหนักและรู้จักดูแลรักษาของส่วนรวม การใช้อุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์การทำความสะอาด อุปกรณ์กีฬา รักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีสภาพดี โดยถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการปกป้องดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน กล้าที่จะอาสาทำหน้าที่เพื่อรักษา

ของส่วนรวมในวิสัยที่ตนเองสามารถทำได้ทุก ๆ ครั้งที่มีโอกาส มีความรับผิดชอบของตนเองเพิ่มขึ้น และให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ทำให้ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนสะอาด เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นที่น่าพอใจ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิต ฐาธารณะของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาคนไทย ใ้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีสติปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษา ต่อและประกอบอาชีพ ซึ่งกำหนดจุดหมายถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการสรุปกรอบแนวคิดและ นำไปใช้ในการอภิปรายผลต่อไป

2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตฐาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้บูรณาการ มาจาก เอกสารของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551) มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการ วิจัยครั้งนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5. การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1,539 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 317 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของ ยามาเน (Taro Yamane) (ยุทธ ไภยวรรณ, 2545, หน้า 107) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

สูตรของยามาเน (Taro Yamane) คำนวณได้ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} \text{แทนสูตร} \quad n &= \frac{1,539}{1 + 1,539 \times (0.05)^2} \\ n &= \frac{1,539}{1 + 1,539 \times (0.0025)} \\ &= \frac{1,539}{4.85} \\ &= 317.32 \\ \text{ตัดทศนิยมได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน} &= 317 \text{ คน} \end{aligned}$$

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้นเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ประถมศึกษาปีที่ 4	456	94
ประถมศึกษาปีที่ 5	522	108
ประถมศึกษาปีที่ 6	561	115
รวม	1,539	317

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่แบบสอบถาม เป็นแบบ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ Likert เกณฑ์ให้คะแนนมีดังนี้

1	หมายความว่า	มีระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
2	หมายความว่า	มีระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
3	หมายความว่า	มีระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
4	หมายความว่า	มีระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
5	หมายความว่า	มีระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

3.3 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร วารสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อจะนำไปใช้ในการสร้างเป็นข้อคำถาม ใน

แบบสอบถาม

3. นำร่างข้อคำถามที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง ให้ความถูกต้องครอบคลุมขอบเขตและนิยามศัพท์ พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้

4. นำร่างข้อคำถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว มาทำเป็นแบบวัดระดับความคิดเห็นชนิด 3 ระดับ คือ +1 = เห็นด้วย 0 = ไม่แน่ใจ -1 = ไม่เห็นด้วย เพื่อใช้เป็นแบบตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแต่ละข้อคำถาม โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ความถูกต้องของภาษา โดยมีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังต่อไปนี้

4.1 ดร.ประพิศ ไบรามมูล	เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
4.2 นายเอี่ยม อามาตย์มุลตรี	อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏ-
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
4.3 ดร.ลัดดาวัลย์ สืบจิต	ครูชำนาญการพิเศษ

5. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่า 0.67 จำนวน 2 ข้อ และ มีค่า 1.00 จำนวน 11 ข้อ (รายละเอียดในภาคผนวก ฉ หน้า 86-87)

6. นำข้อคำถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปทำเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

7. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนโรงเรียนบ้านขอนแก่น (นิกรราษฎร์ ศรีทออาคาร) และโรงเรียนบ้านดงลาน (คุรุรัฐประชาสรรค์) อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, 117) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับที่สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่างได้

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอบหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นำเรียนผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ผู้วิจัยได้จัดส่งทางไปรษณีย์ โดยแบบสอบถามและซองเปล่าติดแสตมป์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างส่งกลับคืนมายังผู้วิจัยภายใน 30 วัน

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยใช้ความถี่และร้อยละเสนอในรูปแบบตาราง

2. วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวม รายด้าน และรายข้อ แล้วแปรผลตามเกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 121)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51- 2.50 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการทดสอบสองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกันโดยใช้ t-test (Independent Samples) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยการทดสอบ F-test สำหรับกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม

4. วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

3.6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าความถี่

2.2 ร้อยละ

2.3 ค่าเฉลี่ย

2.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกันโดยใช้ t-test (Independent

Samples)

3.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มโดยการวิเคราะห์ความ

แปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยใช้ F-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสองกลุ่ม (Independent)
F	แทน	ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกของคะแนนยกกำลังสอง (Mean of Square)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ และระดับ
การศึกษา

เพศ	จำนวนคน	ร้อยละ
ชาย	118	37.20
หญิง	199	62.80
รวม	317	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	62	19.60
30 – 50 ปี	149	47.00
51 ปีขึ้นไป	106	33.40
รวม	317	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	131	41.30
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	186	58.70
รวม	317	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ครู และผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 62.80 และเพศชาย จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 มีอายุระหว่าง 30 – 50 ปี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 รองลงมา มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 33.40 และมีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 19.60 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 58.70 และมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 41.30

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 3-5

**ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
โดยรวมและรายด้าน (n = 317)**

ด้าน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	4.06	.77	มาก	1
2	ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	4.02	.78	มาก	2
	เฉลี่ย	4.04	.78	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน โดยรวมและรายข้อ (n = 317)

ข้อ	ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	นักเรียนช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ทำงาน	4.09	.73	มาก	2
2	นักเรียนช่วยครูทำงาน	4.07	.75	มาก	4
3	นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนได้รับความเดือดร้อน	4.08	.73	มาก	3
4	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อนที่ขาดแคลน	4.05	.76	มาก	5
5	นักเรียนทำงานด้วยกระบวนกรกลุ่มอย่างเต็มใจ	4.04	.77	มาก	6
6	นักเรียนอาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน	4.10	.75	มาก	1
7	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินและอื่น ๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น	4.04	.83	มาก	7
8	นักเรียนให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ไม่เอาเปรียบเพื่อนและเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน	4.02	.80	มาก	8
เฉลี่ย		4.06	.77	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินและอื่น ๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น รองลงมา คือ นักเรียนช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ทำงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ไม่เอาเปรียบเพื่อนและเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม โดยรวมและรายข้อ (n = 317)

ข้อ	ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	นักเรียนดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม ด้วยความเต็มใจ	4.03	.79	มาก	3
2	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	4.06	.79	มาก	1
3	นักเรียนดูแลรักษาความสะอาดบริเวณอาคารเรียน บริเวณพื้นที่นอกอาคารที่ได้รับมอบหมาย	4.05	.76	มาก	2
4	นักเรียนเก็บขยะในโรงเรียน และชุมชน	4.02	.82	มาก	4
5	นักเรียนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน	3.97	.76	มาก	5
เฉลี่ย		4.02	.78		มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น รองลงมาคือ นักเรียนดูแลรักษาความสะอาดบริเวณอาคารเรียน บริเวณพื้นที่นอกอาคารที่ได้รับมอบหมาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน

**ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด**
ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 6-12

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็น	เพศชาย (n = 118)			เพศหญิง (n = 199)			t	p
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล		
1. ด้านช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็มใจโดย ไม่หวังผลตอบแทน	4.04	.33	มาก	4.07	.50	มาก	-.53	.60
2. ด้านเข้าร่วมกิจกรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และ สังคม	4.04	.42	มาก	4.01	.55	มาก	.62	.54
โดยรวม	4.04	.38	มาก	4.04	.53	มาก	.11	.91

จากตารางที่ 6 พบว่า ครู และผู้ปกครองนักเรียนทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี
จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ด้าน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ	อายุ					
		ต่ำกว่า 30 ปี		30 - 50 ปี		51 ปีขึ้นไป	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความ เต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	4.10	.39	3.98	.40	4.14	.52
2	ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	4.15	.48	3.92	.49	4.08	.51
	เฉลี่ย	4.12	.44	3.95	.45	4.11	.52

จากตารางที่ 7 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 30 - 50 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$)

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	ระหว่างกลุ่ม	1.71	2	.85	4.40	.01*
	ภายในกลุ่ม	60.84	314	.19		
	รวม	62.55	316			
ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2.77	2	1.38	5.65	.00*
	ภายในกลุ่ม	76.93	314	.25		
	รวม	79.70	316			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.11	2	1.05	9.27	.00*
	ภายในกลุ่ม	35.65	314	.11		
	รวม	37.76	316			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบต่อโดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ทำการเปรียบเทียบทีละคู่

ตารางที่ 9 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติ Scheffe เพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่หาความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมจำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 30 ปี	30 – 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.12	3.95	4.11
ต่ำกว่า 30 ปี	4.12	-	.17*	.01
30 – 50 ปี	3.95	-	-	-.16*
51 ปีขึ้นไป	4.11	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 9 เมื่อทำการทดสอบด้วยวิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่หาความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปีมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอายุ 30-50 ปี และกลุ่มอายุ 30-50 ปีมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 10 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติ Scheffe เพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่หาความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 30 ปี	30 – 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.10	3.98	4.14
ต่ำกว่า 30 ปี	4.10	-	.12	-.04
30 – 50 ปี	3.98	-	-	-.16*
51 ปีขึ้นไป	4.14	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 เมื่อทำการทดสอบด้วยวิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่หาความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีความคิดเห็นด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มอายุ 30-50 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 11 ผลการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติ Scheffe เพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่หาความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 30 ปี	30 – 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.15	4.15	3.92
ต่ำกว่า 30 ปี	4.15	-	.22*	.06
30 – 50 ปี	3.92	-	-	-.16*
51 ปีขึ้นไป	4.08	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 11 เมื่อทำการทดสอบด้วยวิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่หาความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีความคิดเห็นด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอายุ 30-50 ปี และกลุ่มอายุ 30-50 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็น	ต่ำกว่าปริญญาตรี (n = 131)			ปริญญาตรีหรือสูงกว่า (n = 186)			t	p
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล		
	1. ด้านช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็มใจโดย ไม่หวังผลตอบแทน	4.10	.45	มาก	4.03	.44		
2. ด้านเข้าร่วมกิจกรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม	4.09	.48	มาก	3.98	.52	มาก	1.99	.05*
เฉลี่ย	4.09	.47	มาก	4.00	.48	มาก	2.23	.03*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 พบว่า ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ครู และผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของ
นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงข้อเสนอแนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ครูควรสร้างกิจกรรมเพื่อให้เด็กเกิดจิตสาธารณะ โดยสอดแทรกเข้าไปในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้	25
2	ควรปลูกฝัง สร้างความตระหนักให้เด็กเกิดการซึมซับจากการปฏิบัติที่เป็นจิตสาธารณะของพ่อแม่ ครูและผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด	18
3	ครูและผู้ปกครองควรเป็นผู้ฝึกฝนพัฒนาการให้แก่เด็กเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของจิตสาธารณะ	15
4	ครูจะต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักการช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ	10
5	ครูต้องพานักเรียนเข้าร่วมช่วยทำงานให้กับโรงเรียน	8

จากตารางที่ 13 พบว่า ข้อเสนอแนะของบุคลากรเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ ครูควรสร้างกิจกรรมเพื่อให้เด็กเกิดจิตสาธารณะ โดยสอดแทรกเข้าไปในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ ควรปลูกฝัง สร้างความตระหนักให้เด็กเกิดการซึมซับจากการปฏิบัติที่เป็นจิตสาธารณะของพ่อแม่ ครูและผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด และครูและผู้ปกครองควรเป็นผู้ฝึกฝนพัฒนาการให้แก่เด็กเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของจิตสาธารณะ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผล
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

การวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลของการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

และเมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่า มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

- 1) ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินและอื่น ๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ไม่เอาเปรียบเพื่อนและเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน
- 2) ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียน

เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน

1.5.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานที่ 1 ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 3 ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ครู และผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะของบุคลากรเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก คือ ควรสร้างกิจกรรมเพื่อให้เกิดจิตสาธารณะ โดยสอดแทรกเข้าไปในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ ควรปลูกฝัง สร้างความตระหนัก ให้เด็กเกิดการซึมซับจากการปฏิบัติที่เป็นจิตสาธารณะของพ่อแม่ ครูและผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด และครูและผู้ปกครองควรเป็นผู้ฝึกฝนพัฒนาการให้แก่เด็กเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของจิตสาธารณะ

5.2 อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีผลการวิจัยที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลเพิ่มเติมตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

5.2.1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า จิตสาธารณะ ถูกกำหนดขึ้นโดยหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการว่า นักเรียนจะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ จัดอยู่ในข้อ 8 อันเป็นข้อสุดท้าย ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้จัดกิจกรรมด้านจิตสาธารณะ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แสดงออกด้วยใจจริง ไม่เห็นแก่ตัว การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือ และหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม โดยการสละกำลังกาย ทรัพย์สินของ สติปัญญา เวลาและความสุขสบายส่วนตัวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อ้อมใจ วงษ์มณฑา และ ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับจิตสาธารณะของทั้งภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตสาธารณะ และรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ในระดับมาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า การทำสิ่งที่ดีงานแก่ผู้อื่น โดยไม่คาดหวังผลตอบแทนเป็นเรื่องง่ายและทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้ให้นิยามว่า จิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้ที่มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน นอกจากนี้ ยังได้กำหนด ตัวชี้วัดคุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตสาธารณะว่าประกอบด้วย ลักษณะคือ เป็นผู้ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทนและ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ในลักษณะอาสาสมัครเพื่อช่วยพัฒนาจิตใจของผู้เรียนให้มีความเมตตา กรุณา มีความเสียสละและมีจิตสาธารณะ เพื่อช่วยสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทิวา ธนสงวนวงศ์ (2554) ให้ความหมาย จิตสาธารณะ (Public mind) ว่า หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า “สาธารณะ” คือ สิ่งที่มีได้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะ ในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและบำรุงรักษา ร่วมกัน เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้ง ขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟที่ให้แสงสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำประปา หรือไฟฟ้า ที่เป็นของส่วนรวม โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าตลอดจนช่วยดูแลรักษาให้ความช่วยเหลือผู้ทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกันทำให้เกิดปัญหาหรือช่วยกันแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

1) ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ปฏิบัติตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตสาธารณะต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การฝึกให้ทำซ้ำๆ ผ่านการปฏิบัติจริง โดยมีผู้ใหญ่ที่เป็นแบบอย่างในการมีจิตสาธารณะ เริ่มที่พ่อ ก่อที่แม่ แก่ที่ครูอาจารย์ ผสานความเข้มแข็งของชุมชน ผู้ใหญ่จึงจุดไฟใส่เชื้อจิตสาธารณะให้เกิดจิตสำนึกในใจเด็กได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นวรินทร์ ตาก้อนทอง (2550) ให้ความหมายของ จิตสาธารณะว่า คือ คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าหรือการให้คุณค่าแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมรวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่เป็นสาธารณะที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของหรือเป็นสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน

2) ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ปฏิบัติตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า แต่ละโรงเรียนมีกระบวนการจัดกิจกรรมด้านจิตสาธารณะ เป็นไปตามแต่ละสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ซึ่งมีทิศทางหลักมีแนวทางเพื่อพัฒนานักเรียนที่แตกต่างกัน เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ธรรมชาติและความสนใจของนักเรียน จึงส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านจิตสาธารณะของโรงเรียนนั้นๆ ให้มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นวรินทร์ ตาก้อนทอง (2550) ให้ความหมาย

ของ จิตสาธารณะว่า คือ คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าหรือการให้คุณค่าแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมรวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่เป็นสาธารณะที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของหรือเป็นสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน

3) ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ต้องมีนโยบายและแผนการดำเนินงาน โดยกำหนดภาระหน้าที่ที่ชัดเจน จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม ที่สำคัญครูต้องมีความเสียสละมุ่งมั่นและทุ่มเทให้กับการทำงาน และที่สำคัญต้องมีกิจกรรมที่หลากหลาย และนักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยการจัดกิจกรรมต้องบูรณาการกิจกรรมเข้าไปในเนื้อหาวิชาทุกกลุ่มสาระ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและจัดกิจกรรมพิเศษ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญเป็นการพัฒนาให้เป็นผู้มีความพร้อมและความสามารถในการเป็นคนที่มีสมบูรณ์และมีจิตสาธารณะที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทิตรา ธนสงวนวงศ์ (2554) ให้ความหมาย จิตสาธารณะ (Public mind) ว่า หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า “สาธารณะ” คือ สิ่งที่มีได้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะ ในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและบำรุงรักษาส่วนรวม เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้ง ขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟที่ให้แสงสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำประปา หรือไฟฟ้า ที่เป็นของส่วนรวม โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าตลอดจนช่วยดูแลรักษาให้ความช่วยเหลือผู้ทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อให้เกิดปัญหาหรือช่วยกันแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจและนำมาเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะนำไปใช้

1) ควรนำกลยุทธ์การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาไปใช้ โดยจัดลำดับความสำคัญ ควรให้ครูและ ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายและ ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง โดยกำหนดลงในเป้าหมายของโรงเรียนจะทำให้ผ่านนโยบายลงสู่การปฏิบัติได้เร็ว

2) ควรปลูกจิตสำนึก ส่งเสริม การปฏิบัติของผู้เรียนที่มีความเสียสละ ยินดีช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน ส่งผลให้มีสุขภาพจิตและชีวิตที่อึมเอบ มีความสุขทั้งกายและใจ จากการเป็นผู้ให้ และผู้รับ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน โรงเรียน และชุมชนมาร่วมทำงานด้านเสริมสร้างคุณธรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนบนพื้นฐาน การพึ่งพาอาศัยกัน

3) ควรสร้างความเข้าใจกับครูผู้สอน เพื่อให้ทุกคนมองเห็นทิศทางในการพัฒนาการจัด กิจกรรมจิตสาธารณะให้เป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีจิตสาธารณะ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยไม่สามารถเขียนงานให้ครอบคลุมปัญหาทุกประเด็น ที่น่าสนใจ ดังนั้น จึงขอเสนอให้ผู้สนใจทำวิจัยในประเด็นที่น่าสนใจอีก ดังนี้

1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในระดับ ประถมศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะให้ตรงเฉพาะกลุ่มมากยิ่งขึ้น

2) ควรศึกษากลยุทธ์และสร้างรูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในเชิงลึกเป็น ลักษณะของการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR Research) เพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตสาธารณะอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- จันทร์ธา ธนสงวนวงศ์. (มปป.). *ชีวิตและวัฒนธรรมไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2556, เข้าถึงได้จาก <http://mos.e-tech.ac.th/mdec/learning/s1301/unit08.html>.
- ณัฐพงศ์ ดีโพ. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา*. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. *พฤติกรรมศาสตร์เล่ม 2 จิตวิทยา จริยธรรมและจิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- พิศนา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิดา ทองมีเหลือ และคณะ. (2550). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. รายงานการวิจัย. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นวรรินทร์ ตาก้อนทอง. (2550). *จิตสาธารณะ คุณลักษณะของเด็กไทยที่พึงประสงค์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.ireo.bu.ac.th/moral.doc>.
- พระอำนาจ อดตภาโม (น้อยนิล) (2554). *การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พัชรี มงคลสินธุ์. (2551). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 2*. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัญจร. (2543). *สำนึกไทยที่พึงปรารถนา*. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2553). *สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ยุทธนา รุณพิติกุล. (2542). *สำนึกพลเมือง : ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาคม*. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- _____. (2538). *ปทานุกรมสังคัมภีระ*. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์.
- วิชาการ, กรม. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2550). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. สมพงษ์ สิทธิพล. (2542, มิถุนายน-ตุลาคม). ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่. *สีมาจารย์*. 13(27), 15-16. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2542). *วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤติเพื่อฟื้นฟูชาติ*.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. (2556). *ประวัติความเป็นมา*. สืบค้น 12 มิถุนายน 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.roiet1.go.th/history.html>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. (2542). *วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤติเพื่อฟื้นฟูชาติ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. (2541). *นโยบายเยาวชนแห่งชาติ และแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะยาว (พ.ศ.2545-2554)*. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว.

หฤทัย อัจจุ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ. (2554). *จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. รายงานการวิจัย. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อ้อมใจ วงษ์มณฑา และ ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์. (2554). *จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. รายงานการวิจัย. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

เครื่องมือเพื่อการวิจัย

มหาจุฬาราชวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ใช้สำหรับการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
3. คำตอบของท่าน ผู้ศึกษาจะเก็บเป็นความลับ โดยใช้เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้นี้เท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่านและหน่วยงานของท่าน
4. กรุณาตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 ครบทุกข้อ เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ขอความกรุณาส่งคืนแก่ผู้แจกแบบสอบถามหรือผู้วิจัย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขออนุโมทนาขอบคุณทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

พระปลัดวรุตม์ อาภากร (บุญไชยแสน)
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. อายุ

[] ต่ำกว่า 30 ปี

[] 30 – 50 ปี

[] 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

[] ต่ำกว่าปริญญาตรี

[] ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบทางขวามือ ของแต่ละข้อเพียงช่องเดียว ที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน						
1	นักเรียนช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ทำงาน เพียงใด					
2	นักเรียนช่วยครูทำงานเพียงใด					
3	นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนได้รับ ความเดือดร้อนเพียงใด					
4	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อนที่ขาด แคลนเพียงใด					

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5	นักเรียนทำงานด้วยกระบวนการกลุ่มอย่างเต็มใจเพียงใด					
6	นักเรียนอาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกายกำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทนเพียงใด					
7	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินและอื่น ๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่นเพียงใด					
8	นักเรียนให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ไม่เอาเปรียบเพื่อนและเคารพสิทธิซึ่งกันและกันเพียงใด					
2) ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม						
1	นักเรียนดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจเพียงใด					
2	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพียงใด					
3	นักเรียนดูแลรักษาความสะอาดบริเวณอาคารเรียน บริเวณพื้นที่นอกอาคารที่ได้รับมอบหมายเพียงใด					
4	นักเรียนเก็บขยะในโรงเรียน และชุมชนเพียงใด					
5	นักเรียนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนเพียงใด					

**ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด**

1) ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

.....

.....

.....

.....

.....

2) ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

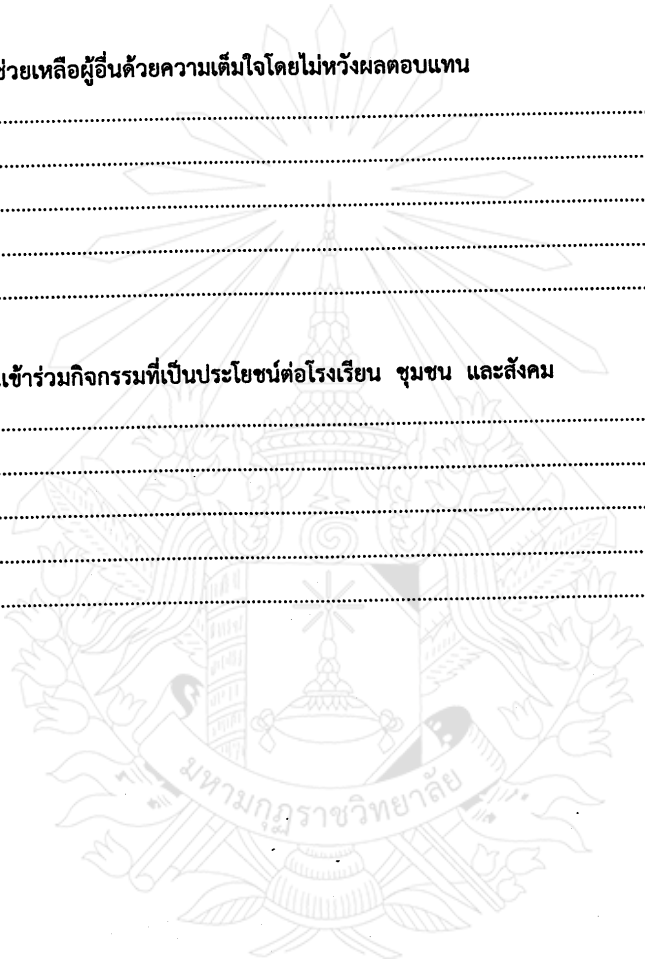
.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ/ฉายา/สกุล พระปลัดวรคุณ อากาศโร (บุญไชยแสน)
วัน เดือน ปี เกิด 6 ธันวาคม 2517
ภูมิลำเนาเดิม 108 หมู่ที่ 13 บ้านลาด ตำบลหลักเมือง อำเภออมล
ไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ 46130
ที่อยู่ปัจจุบัน หมู่ที่ 1 วันหนองหญ้าม้า ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
ประวัติการศึกษา ศาสนศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)
พ.ศ. 2553 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ทั้งนี้พิมพ์เป็นหนังสือของห้องสมุด มจร.
ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่น ไม่สมควร
ไปรคนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบทูล

มหาวิทยาลัย